

ديد جو درشن

[شاعري]

زيب ڪنگو

روز تنهنجي ديد جو درشن ڪيان،
روز پنهنجي قلب کي روشن ڪيان.

سڦلتا

پبليڪيشن حيدرآباد

ديد جو درشن

شاعري

زيب ڪنگو

سڦلتا
پبليڪيشن

سڀ حق ۽ واسطا ليڪڪ وٽ محفوظ آهن

81

ڪتاب نمبر :

ڪتاب جو نالو : ديڊ جو درشن

موضوع : شاعري (غزل)

شاعر : زيڊ ڪنگو

ڪمپوزنگ/لي آئوٽ : سڦلتا ڪمپوزرس

ٽائٽل ڊزائين : سومل ڪنگو/باس ڪوريڊو

سال/چاپو : 2023ع آگسٽ/پهريون

چپينڊڙ : سڦلتا پبليڪيشن، حيدرآباد

قيمت 400 روپيا

Dee'd Jo Darshan
(POETRY)

Poetry By: Zaib Kango

Year: 2023 August

Published by:
Safalta Publication Hyderabad

ارپنا

والدين جي نانءُ

جنهن پنهنجي سموري زندگي اسان جي خوشيءَ تي لاءِ وقف ڪئي،

جيون ساڻي جي نانءُ

جنهن کان سواءِ هن عمر ۾ زندگيءَ جو ٻيل ٻيل گزارڻ مشڪل آهي.

زيڊ ڪنگو

سٽاءُ

- اداريو 07
- زيب جي شاعريءَ ۾ زندگيءَ جا تخليقي رنگ معشوق محسن ابڙو 08
- غزل جو خوبصورت شاعر مفتون ڪورائي 17
- انڊلني رنگن جهڙو شاعر امداد سميتو 19
- سونهن ۽ سرهاڻ جا گل وڪريندڙ شاعر شهمير سومرو 21
- شاعر پاران زيب ڪنگو 23
- شاعري 25_172

اداريو

ڪيترائي اهڙا ڪوي آهن جيڪي گذريل ڪيترن ڏهاڪن کان ڪوتا جي ڪاڪ جا راڻا آهن. انهن ۾ سنڌي ٻوليءَ جو مقبول شاعر زيب ڪنگو به شامل آهي. آئون سمجهندو آهيان ته شاعري شاعر جي مزاج ۾ شامل هوندي آهي تڏهن ئي هو ڪي خيالن جا پڪي اڌاري ۽ لاهي سگهندو آهي.

زيب ڪنگو جا سنڌي شاعري جي ڦلواڙي ۾ ٻه ڦل اڳ ۾ ئي ٽڙي چڪا آهن. هن جي شاعريءَ ۾ جماليات، احساسايات، تخيل جي اوچي اڌام ۽ لفظيات جي هڪ نئين گهڙت آهي. جنهن سڀ هو پنهنجي ڪيترن کان وڌيڪ ڪري به معروف آهي.

”ديد جو درشن“ مجموعي ۾ هن جا سمورا اسم غزل جي صنف سان لاڳاپيل آهن. سنڌي غزل جي آبپاري ۾ جڏي سنڌ جي سڀني شاعرن جي حصداري آهي اتي زيب ڪنگي جو نالو به آهي. هن جي غزل جا عنوان/موضوع سادا هوندي به معنيٰ سان سرشار آهن جن ۾ ديس، ڌرتيءَ جي مارون سان گڏوگڏ اندر جي اڌمن ۽ محبوب جي نازن تي به نظر ڌري وئي آهي.

زيب ڪنگو پنهنجي شخص سڀاءَ ۾ ڏاڍو شائستو ۽ شاندار قسم جو انسان آهي. هن جا پستڪ احساس جون ڪتڪتايون 2003ع، خواب رقص ۾ 2020ع ۽ هاڻ ديد جو درشن 2023ع شاعري جي تاريخ جي ڪتاب تي هميشه نشانبر رهندا.

زيبَ جي شاعريءَ ۾ زندگيءَ جا تخليقي رنگ

ڪنهن به شاعر جي شاعريءَ تي لکڻ ايترو اوکو ڪم آهي جيترو سمنڊ جي گهرائيءَ کي ماپڻ يا اُن جي تري تائين پهچي ڌري ڌري ٻاٽ معلومات جا موتي ميڙڻ. ڇو ته ڪو به تخليقڪار بنا تڪليف ۽ تفتيش جي ڪو شعر تخليق نه ٿو ڪري سگهي. هر تخليق جي تعمير ۽ تعبير جي پٺيان تڪليف جا طوفان، اُڏما ۽ ارمان ضرور هوندا آهن. هر سرجڻهار جي سيني جي صندوق ۾ سوين سوچن جا سامان سٿيل هوندا آهن. ڇو ته هن سماج ۾ سوچن، سوزن، پورن ۽ ڪورن کان خالي ڪير به ڪونهي. ڪو گهٽ ته ڪو وڌ، پر سورن ۾ سوگهو سڀڪو آهي. هر دور ۾ ڏاهپ جي ڏيل کي ڏک ۽ ڏنپ ڏنا ويا آهن. هونئن به شاعر، اديب ۽ ليکڪ حساس هوندا آهن جيڪي معاشري ۾ ٿيندڙ ظلمن، زيادتين، اُن وڌندڙ روتين، ريتن ۽ رسمن کي روڪڻ لاءِ پنهنجي جاکوڙ ۽ جنگ جاري ۽ ساري رکندا رهندا آهن. اُها جنگ تيرن ۽ تلوارن بدران تحريرن، تقريرن، تخليقن ۽ تنقيدن جي رُوپ ۾ نڪري نروار ٿيندي آهي. اصل انسانيت به ان ۾ آهي ته ڪنهن جي دل ڏڪياري نه ڪجي جيڪڏهن ڪير ڪنهن سان گڏائي ڪري ٿو ته ان کي روڪجي اگر روڪڻ جو ست ساري نه سگهجي ته ان کي ٻرو عمل سمجهي بغاوت ڪجي ۽ حق جي حمايت ڪجي. شاعري شعور مان ڦٽي نڪري ٿي. جنهن جي ڪابه هڪ مخصوص شاخ ناهي، بلڪه ان جون اڻ ڳڻيون ۽ اڻ ڪٽ شاهراهون آهن. جن تي هلندي ڪيترائي شاعر طبع آزمائي ڪري چڪا آهن ۽ ڪن جو شاعر اڻو سفر آڃا تائين پنهنجي منزل ڏانهن روان ڏوان آهي. شاعريءَ

بابت هن وقت تائين ڪيترن ئي ماهرن جا مختلف ۽ منفرد رايا اچي چڪا آهن تنهن هوندي به ڪا هڪ وصف مقرر ٿي ناهي سگهي. جنهن جي وضاحت ڪجي. جيئن شاعر ۽ شاعريءَ بابت قمر شهباز لکي ٿو ته:

”لفظ انسانن جيان هوندا آهن. ڪلندا آهن، روئندا آهن، مُرڪندا آهن، ڪُڪندا آهن، سوچيندا ۽ لوچيندا آهن، رُسندا ۽ پرچندا آهن، آگها ۽ غليل ٿيندا آهن، ۽ ڪن حالتن ۾ مري ڪپي صفحه هستيءَ تان به متجي ويندا آهن. شاعر انهن ڪلندڙ، ڪُڏندڙ، روئندڙ ۽ سڏڪندڙ، شرمائيندڙ، لڄائيندڙ لفظن کي پنيوريءَ جيان جاريءَ ۾ ڦاسائي، هٿ وس ڪندو آهي.“ شاعريءَ کي جنهن جيئن پڙهيو ۽ پرجهيو آهي تنهن تيئن پنهنجن خيالن جو اظهار ڪيو آهي. ڪن فن ۽ فڪر جي حسين ميلاپ کي شاعري ڪوٺيو آهي ته ڪن وري رڌم ۽ روانيءَ جي رنگارنگي قوس و قُرح کي شاعريءَ جو نانءُ ڏنو آهي. هاڻي اچو ته زيب ڪنگي جي ڪوتا ننگر ڏانهن نظر ڦيرايون. جنهن رنڊا رَوڙي، لَوچي ۽ لَوڙي، لفظ چوندِي، جُملا جَوڙي، ٽڪي ۽ توري هڙو خوبصورت گلدستو تيار ڪيو آهي. سندس اتهاس / احساس جي آڪاس ۾ ٻاروتڻ جون ٻوليون، لڙڪ، ٽهڪ، لوليون، سنڌوءَ جون چوليون، پنهنجن لاءِ پيار پيارا گيت ۽ غيرن لاءِ گوليون وغيره جهڙا تخليقي، تاريخي، جمالياتي، مزاحمتي ۽ ثقافتي ستارا جرڪندي نظر اچن ٿا.

پنهنجي گهر جون نشان ڳوليان ٿو،

هڪ نئون آسمان ڳوليان ٿو.

روح بي چين کي ڪيان ڪاڏي؟

زندگيءَ لاءِ مڪان ڳوليان ٿو. (زيب ڪنگو)

زيبَ ڪنگي جي ذاتي زندگي بظاهر ڀلي نٿ ٿانگر سان ٺهيل
 ٺڪيل چونه گذرندي هجي پر سندس اندر ۾ هڪ اهڙو شاعر ويٺل آهي
 جنهن جا جذبا ته جوان ۽ گرم آهن پر سندس دل نازڪ ۽ نرم آهي. جيڪا
 پرائي پيڙا کي به برداشت ناهي ڪري سگهندي. ڪنهن غريب کي غم ۾
 ڏسي، ڪنهن مزدور کي مجبور ڏسي، ڪنهن بڪاري کي ڏڪارو ڏسي،
 پنهنجي ديت تي ڌارين جا ڌڻ ڏسي زيب جي ”ذهن ۽ ضمير کي شيون
 لڳن ٿيون“ سندس زبان جي زمين تي بي اختيار هيٺين ستن جا سلا سرجو
 لڳن ٿا:

لڙهي لڙهي جي پڳا ڪراچي،
 اتي به غيرن ڪيون الارون.
 هٿن سان سنڌڙي ڪئي حوالي،
 سڌيون تڪيون تن مٿان ترارون.

زيب ڪنگي جي شاعريءَ ۾ ڪيترائي اهڙا خوبصورت خيال ملن
 ٿا. جيڪي روايتي رنگن سان گڏوگڏ جدت جي جلون جي جوت
 جاڳائين ٿا. گهڻي ڀاڱي سندس شاعريءَ جي شهر ۾ ”زندگيءَ“ جو
 موضوع اُن اجنبِيءَ جيان لڳي ٿو. جيڪو پنهنجن جي پيار کان پُراڻن
 پنڌ تي، پنهنجي ديت کان دُور رهي ڪنهن وڃايل خوشيءَ جي کوجنا ۾
 هر گهڙي حيران ۽ سرگردان رهندو هجي. نه رڳو زيب
 جي ”زندگي“ بلڪ ”عاشقي“ به قافِيي وانگي سندس زندگيءَ سان
 سلاهاڙيل رهي ٿي. سندس تخليقي باغيچي ۾ اُن عاشقيءَ ۽ زندگيءَ جا
 پوپٽن جي پرن جهڙا منظر مَن کي موهي وڃن ٿا. ائين ڪٿي چئجي
 ته ”زيب جي شاعريءَ ۾ زندگيءَ جا تخليقي رنگ“ منفرد آهن، جنهن جا
 ڪُجه مثال هيٺ پيش ڪجن ٿا:

روپ ڏس ڪيڏا مٽي ٿي زندگي،
 زندگيءَ کي ئي ڪٿي ٿي زندگي.

عاشقيءَ جي ڪجي ڳالهه ڪا،
 زندگيءَ جي ڪجي ڳالهه ڪا.

همسفر ٿي زيب سان گڏ ٿي رلي،
 زندگي هڪ جاءِ تي بيهي نه ٿي!

زندگيءَ جي ليڪ کائي سُوس ٿي،
 روز جنهن کي غم ڪٽيندو ٿو وڃي.

هر خوشي حادثن ۾ گذاري ڇڏي،
 زندگي فاصلن ۾ گذاري ڇڏي!

زيب جا ايترا شعر هڪڙي ئي ”زندگيءَ“ جي موضوع تي پڙهڻ
 کانپوءِ پورو پتو پوي ٿو ته کيس زندگي ڏاڍي پياري آهي ۽ سندس اها
 زندگي ڪنهن سهارو کان سواءِ اُڻپوري ۽ آڏوري آهي. انهن سڀني حالتن
 ۽ حادثن کي زيب زيبائيتي ۽ اثرائتِي انداز ۾ بيان ڪيو آهي. هونئن به
 هڪڙي زيب نه پر سڀني شاعرن ٿورو ٿڪو زندگيءَ جو ذڪر ضرور ڪيو
 آهي. جنهن جو حاصل مقصد بخاريءَ جي هنن ٻن ستن مان ٻهڪي رهيو
 آهي:

زندگيءَ تي ناهي ڪوئي ڀروسو!
 حُسن کي پوڄي وٺو پوڄي وٺو!

اها به هڪ اٽل حقيقت آهي ته ساه تي ويساه ڪوبه ڪونهي! پر هن سونهن پريي سنسار ۾ ڀلا فطرت جا فرحت بخش آثار ڪنهن کي ڪونه وڻندا؟ ڀلي سونهن کي سجدا به ڪجن، حسن جا هڳاءُ به وڻجن ۽ ڇپن تي چمين جا چٽ به چٽجن پر ان کان وڌيڪ ڪارائتو ڪم اهو آهي ته جيڪو پنهنجي وطن سان وفا جا وچن ورجائي ٿو ته اهو انسان به آمر ٿي وڃي ٿو ۽ زندگيءَ جو سجاو سفر ٿي وڃي ٿو. زيب ڪنگو به پنهنجي ڌرتيءَ سان انسيت جو اظهار هن طرح ڪري ٿو:

سندڙي تمنجا گيت لکان مان،
”زيب“ اهو ڪم ڪار وٺي ٿو.
ڌرتيءَ سان آ پيار پرائو،
سونهن پريو سنسار وٺي ٿو.

مٿي ڏنل شعرن ۾ سائين زيب سنڌ جي سونهن، سوڀيا جي ساراه ڪئي آهي. اها ساوڪ ۽ سندر تا ساهن کي سُر هاڻ سونپي ٿي. جنهن ۾ وڻ ٽڻ، ٻارا پٽيون، واهڻ وستیون، باغ بستيون ۽ مهراڻ جون موجون ۽ مستيون به پل پل ڀر ڀر وٽان آهن. اهوئي ته ڌرتيءَ جو حقيقي حسن آهي سچ پچ ته ڪائنات جي گل خوشبوءِ کان پنهنجي ملڪ جي مٽيءَ جي مهڪ مقدس لڳندي آهي. جڏهن ڪنوڻيون ڪيل ڪنديون آهن، بادل پرڇي ايندا آهن، وسڪاري جي ويل، محبت جا ميل مچندا آهن، ٿڪل ٿري تڌڪار تي ٽانڪا ٿي ٿڪ ڀڄندا آهن، ڪارونجهر جي ڪور تي ڊيلون ڊڪنديون ۽ مور نچندا آهن. منهنجي نظر ۾ ان حسن کان وڌيڪ ٻيو اهڙو حسن ڪٿي به نه هوندو. اهوئي سبب آهي جيڪو ڪنهن شاعر يا ليکڪ کان قلم ڪٽائي قرب جي قسط تي فن ۽ فڪر جي اهڙي حسين فراسي/فرهنگ تيار ڪرائي ٿو. جنهن کي پڙهڻ/ڏسڻ لاءِ ڏورانهين ڏيه

جا ڏاها ذات ڏٺي به ڏاڍا آتا هوندا آهن. زيب سائين جي شاعريءَ جو اڀياس ڪندي خبر پوي ٿي ته منجهس تشبيهن، ترڪيبون، تجنيسون، تمثيلون، استعار، اصطلاح، محاورا، ڪنايا ۽ صنعتون تمام ٿوري مقدار ۾ مستعمل ملن ٿيون. طرحي غزلن سميت سلاست جي صحن تي ڪيترائي نڪور تخيل جا تجلا پاڻ ڏانهن متوجه ڪن ٿا. جيئن سندس ڪجهه سٽون آهن ته:

فاصلن جا پر ڪٽي ڇڏجن،
هجر جا هي در لٽي ڇڏجن.
باغ سي ويران ٿي ويندا،
جي چمن مان گل پٽي ڇڏجن.

افلاس جي اکين ۾ هميشه آلاڻ ۽ اداسيءَ جو آڻ ڪٽ عالم رهيو آهي. شيشن جي محل جا شوق شباب ۽ شراب کي پنهنجو شان مان سمجهندا آهن. جن جا جانور به طرح طرح جا طعام طلبيندا هجن. انهن کي بک جهڙي بچڙي بيماريءَ ۽ بيقراريءَ جي ڪهڙي گل؟ غربت جا گهاو گولين جي گهاون کان گهرا ٿيندا آهن. زيب سائين ان جي عڪاسي هن ريت ڪئي آهي ته:

ويو پيار وسري ته انسان کان اڃ،
ڳهي لڪ ٻرو حال آ آدميءَ جو!

نادار جي نيٽن ۾ جيڪا نيمرتا ۽ نيماتائي هوندي آهي، ان درد کي ڪو همدردي سمجهي سگهي ٿو. چوٽه ”ڳهي جي ڳولا“ به ان ساه کي ئي هوندي آهي جيڪو پگهر وهائي پورهيو ڪري، پٿر ڪٽي پير پوءِ به پيٽ پورٽ نه ڪري سگهي! بکايل ڇچن کي دال مانيءَ جا دلاسا ڏئي ڌاري سُمهاري ڇڏي! آف اهو ڪيڏو ته اذيتناڪ منظر هوندو! زيب

ڪنگي جي شعرن جي انفراديت اها آهي ته انهن ۾ احساسن، امنگن، انقلابن ۽ آدرشن جي سُندر سنگم کي انمول آرٽ سان لفظن جي مُصوريءَ ۽ موسيقيءَ جو روپ ڏنو ويو آهي. جذبن سان جوڙيل دل جو ڏنبورو جڏهن درد پريو آواز ڪيندو آهي ته اُن سوز پيري ساز تي روح به رقص ڪرڻ لڳندا آهن ۽ چوندا آهن:

رات سموري ڳوڙهن هاڻا،
سڏڪن منمنجا هنڌ وهاڻا.
کولي پانهون پاڪارن ٿا،
منمنجي در جا تاڪَ پراڻا.

زيب ڪنگي جي هن شعري مجموعي ۾ حقيقت شناسي به آهي ته سماج جي عڪاسي به آهي. زماني جي تلخ تجربن سان گڏوگڏ روشن خيالي ۽ خوشحاليءَ جي تصويرڪشي انوکي انداز ۾ ڪئي وئي آهي. عشق جي اُسات جي اُپٿار به وڻندڙ ڪئي اٿس. پاڻ ڪٿي پيارَ کي پيڙائن جو پيچرو چوي ته ڪٿي وري فراقِي ڦٽن تي پيارَ کي پها سمجھي ٿو.

ڪاڙن جو چڻ رستو آهي.
پيار ڪٿي ڏس سستو آهي؟

واقعي اهو به هڪ ڪٽر سوچ آهي ته ڪن لاءِ پيارُ پاپ جهڙو ۽ ڪن لاءِ وري پيارُ پاڪيزگيءَ جي پاسداري آهي. شاعر ۽ اديب کي گهرجي ته پنهنجي دور ۾ شاعريءَ وسيلي ڪا اُٿل پُٺل پيدا ڪري، ڪو تحرڪ آڻي، متحرڪ ڪردار ٿي مشعل راه بڻبا آهن. دقيانوسي دور جي ڳنڍ پيٺل خيالن کي دفنائِي، نئين سڄ نوان خيال اپنائڻ گهرجن، وقت جي وهڪري سان گڏ پنهنجي رفتارَ ۽ گفتارَ کي به تيز ڪرڻ سان تخليقيت

کي دوام ملي ٿو. رڳو روايت جي راهَ تي ريڙهيون پائڻ ۽ عروض جي انگاس تي اٽڪي بيٺل وارن لاءِ گهڻو وقت اڳي شيخ اياز لکيو هو ته:
هُو ڪري ٿو ڏينهن رات، فاعلاتن فاعلات!
منمنجي مطالعي ۽ مشاهدي مطابق زيب ڪنگو روايت جي رفاقت ۽ رياضت کي پڪڙي جدت جي جوين کي ماڻي رهيو آهي. اُن جو ثبوت سندس هي سٽون آهن:

سونهن پنهنجي ڪجهه ته ڏي خيرات ۾،
مان اڪيون آيس ڪٿي ڪستا ڪري!
مُرڪ ۾ خنجر هئا معلوم هو،
تو مڪا مون لاءِ گلدستا ڪري!

شاعريءَ جي دُنيا ۾ ”زيب ڪنگو“ ڪو نئون نالو ناهي، پاڻ ڳچ عرصي کان لکندو ٿو اچي سندس شاعريءَ جو هي ٽيون ڪتاب آهي. هن ڪتاب کي غزلن جو گلدستو چئي سگهجي ٿو. سندس پسنديدہ صنف به غزل آهي. هونئن ته پاڻ ڪيترين ئي صنفن تي طبع آزمائي ڪري چڪو آهي. ٻي وڏي ڳالهه اها آهي پاڻ في البديه شاعر آهي. فيس بوڪ جي دنيا ۾ طرحي مُشاعرن ۾ پرپور حصو وٺندو رهي ٿو. ڦڻ ۽ ڦڪر ائين سمجھو هڪ سڪي جا به پاسا آهن يا هڪ گاڏيءَ جا به ڦيٽا آهن. جيڪڏهن ڦيٽا صحيح نموني ڦرڻ جهڙا نه هوندا ته پوءِ ڪنهن به وقت گاڏيءَ جي ڪرڻ جو آنديشو رهندو آهي. ائين ئي شاعريءَ ۾ ڦڻ ۽ ڦڪر جو امتزاج درست نه هوندو ته پوءِ اها شاعري صرف وقت جو زيان ٿي سمجھبي. ڀلي منجهس ٽڪبندي ۽ عروضي پابندي به هجي پر خيال جي خوبصورتيءَ کانسواءِ بلڪل ناڪاره ۽ نابود آهي. سائين زيب ڪنگو جي شاعريءَ ۾ ڦڻ به آهي ته ڦڪر به! مزيد مُنحصر آهي پڙهندڙن ۽ پارڪن تي اُهي ڪهڙي راءِ قائم

ڪن ٿا!؟ آخر ۾ آئون اهائي اميد رڪان ٿو ته سندس هي شعري
مجموعو ”ديد جو درشن“ سنڌي ادب ۾ ڪافي جاءِ والاريندو ۽ ڀرپور
مڃتا ماڻيندو.

معشوق محسن ابڙو

اربع، 26 جولاءِ 2023 ع

غزل جو خوبصورت تخليق ڪار

غزل جهڙي حساس ۽ نفيس صنف تي ڪامياب طبع آزمائي جي
حوالي سان سنڌ جي بيحد سريلي ۽ سببتي شاعر زيب ڪنگو جو نالو
بهترين تخليقڪارن ۾ شامل ڪري سگهجي ٿو. زيب سائين جا غزل فني
۽ فڪري لوازمات سان ڀرپور غزل آهن، هن پنهنجي غزل ۾ هر نوعيت جي
موضوع کي جڳهه ڏيڻ جي ڪوشش ڪئي آهي جنهن ۾ هن گهڻي حد
تائين سوڀ پڻ ماڻي ورتي آهي. غزل جي صنف ٿورڙن ڪلاڪارن کي
پنهنجو ڪري پختگيءَ جي درجي تائين پهچائيندي رهي آهي، زيب به
انهن ڪوٽاڪارن مان هڪ آهي جن کي غزل جي صنف مڪمل طرح سان
پنهنجو ڪري چڪي آهي. اهو ئي سبب آهي جو زيب غزل جي حوالي
سان پنهنجي مخصوص سڃاڻپ ٺاهي چڪو آهي. زيب جي غزل کي غور
سان پڙهيو ته ان ۾ وڻندڙ داخلي ۽ خارجي متن جي ڪوٽ ڪٽي به نظر
نه ايندي، زيب پنهنجي هر منظوم سٽ ۾ تبديليءَ جا ڀرپور تخليقي
اهڃاڻ ڪٽي اڳتي وڌندي نظر اچي ٿو، زيب روايتي تخليقي ماحول ۽
آروايتي تخليقي فضا کي پاڻ ۾ ضم ڪري هڪ نئين تخليقي موسم ٻڌي
ڪندڙ شاعر آهي، زيب ذهني آزاديءَ ۾ يقين رکندڙ ذات ڏيکاري آهي،
زيب جا گهڻا غزل معنائن جي وسعت جا پوئلڳ، تشبيهن ۽ استعارن
جا ڀيروڪار، خوبصورت قافين ۽ سهڻن رديفن جا رهاڪو، ڀرپور معنيٰ ۽
مقصد جا متلاشي رهيا آهن. زيب جا ڌارئي اثرات جي قبوليت کان آڃا
غزل نج پنهنجا پنهنجا ۽ الڳ ٿلڳ اسلوب وارا غزل آهن، زيب جي غزل
جو اندروني ماحول توڙي ٻاهرين رنگت فطرت سان هم آهنگ ۽ اجائي

انڊلني رنگن جهڙو شاعر - زيب ڪنگو

شمشير الحيدريءَ پنهنجي ڪتاب آزاد نظم جي اوسر ۾ لکيو آهي ته: ”لفظ شين جون علامتون آهن، اصل شيءِ نه آهن. شين کي اکين ذريعي ڏسي ته سگهجي ٿو پر جذبا، خيال، جن جي مادي شڪل ناهي، انهن کي نه ڏسي سگهجي ٿو نه ئي ڏيکاري سگهجي ٿو. هڪ شاعر ئي آهي جيڪو لفظن ذريعي انهن کي احساس جا خاڪا جوڙي، ڏيکارڻ جي ڪوشش ڪندو آهي.“

اهڙن شاعرن مان هڪ شاعر زيب ڪنگو به آهي جيڪو پنهنجي شاعريءَ ۾ لفظن جي سونهن، ترتيب ۽ توازن آڻي دنيا ڏيکارڻ جي ڪوشش ۾ رڌل آهي. سندس شاعريءَ ۾ ڪيترين ئي جڳهين تي اکين سان عڪس ڏسڻ کان علاوه حواسن کي به استعمال ڪيو آهي. سندس شاعريءَ ۾ جتي رومانس جهلڪي ٿو، اتي عام ماڻهوءَ جو درد ۽ حب الوطني به شامل آهي. هن پنهنجي شاعريءَ ۾ سڀ رنگ ميڙي انڊلٽ جو روپ ڏنو آهي. هن وٽ سوچڻ، محسوس ڪرڻ ۽ اظهار ڪرڻ جو ڌانءُ پرھ جي پنڇين جيان ولر ڪري ايندو آهي ۽ سندس شاعريءَ ۾ سورج جيان نروار ٿي بيهندو آهي. زيب ڪنگو جي شاعريءَ ۾ ٻوليءَ جو استعمال ڪنهن سوناري جي ڳهن تي چلائيءَ جيان مهارت سان ٿيل آهي ۽ انهيءَ سندس شاعريءَ کي امرتا ڏني آهي. هن وٽ لفظن جو ڪو اهڙو خزانو موجود آهي جنهن کيس هماليه جبل وانگر هڪ الڳ ٿلڳ شناخت ڏني آهي. جيئن سندس هڪ غزل جا ڪجهه بند آهن:

روپ ڏس ڪيڏا مٽي ٿي زندگي،

زندگيءَ کي ئي ڪٿي ٿي زندگي.

پرمار کان لاتعلقي واري دائري ۾ اچي وڃي ٿو. زيب جي غزل سان مشروط تخليقي وابستگي ئي زيب کي غزل جي بهترين شاعر ڏانهن وٺي ويندڙ وابستگي آهي، زيب جي غزل سان ان حد تائين ويجهڙاڻپ کي زيب جو غزل سان عشق ئي چئي سگهجي ٿو، دعا آهي ته ۵ شال زيب جو سنڌي شاعريءَ جي هر صنف سان اهو قرب تاحيات قائم رهي.

مفتون ڪورائي

ميرپور ماٿيلو

4 آگسٽ 2023

سونهن ۽ سرهاڻ جا گل وکيريندڙ شاعر

زيب ڪنگو جي شاعري جون پاڙون،
وڏي عرصي کان زرخير زمين ۾ ڪتل آهين.

سندس شاعريءَ جي وچ ۾ شروعاتي دور کان نڪور تاريون، سونهن ۽ سرهاڻ جا خوبصورت گل پڻ ٿڌندا رهيا آهن جنهن جي خوشبوءِ پڙهندڙن کي پاڻ ڏانهن مائل ڪري موھي وڃي ٿي، پر پنهنجي گھڻي مصروفيت هٽ ڪري ادبي ميدان ۾ شايد شاعريءَ کي ان پروان تي پهچائي نه سگهيو هئو جنهن تي هجڻ گهرجي هان پر تنهن هوندي به هن جي شاعريءَ کي ڪيترائي فنڪار دوست سهڻي آواز سان ڳائي سڃاڻي عوام تائين ڪلام پهچائيندا رهيا آهن. انهن مان ڪافي ڪلام اڄ کان ٽيهه پنجويهه سال اول پنهنجي مڃتا ماڻي چڪا آهن.

پراڻن به وقت بوقت محبوب جي نازن نخرن، رنج رسامن، پيار پريت، ڌرتيءَ سان نينهن، مسئلن جي مينهن توڙي زندگيءَ سان لاڳاپيل معاملن جي نشاندهي، دردن ۽ پيڙائڻ جو نچوڙ، سچ جي ساراهه ۽ ڪوڙ کي ڏوڙ پنهنجي ذات ۽ ڏاڻو سان ليکڪ وجهندو آيو آهي. مون ڏٺو آهي ته جڏهن کان هونوڪري جي خفن کان آجوتن جي خيالن جي خلائن مان بهترين اسپيد سان موتين جهڙا لفظ چوندي ڪاغذ جي سيني تي شاعريءَ جون ستون سموئي پنهنجي جذبن جو اظهار ڪري ٿو ته ائين لڳي ٿو هجڻ شاعريءَ جي جواني اڃان هاڻي آئي اٿس.

مون کي بيحد خوشي ٿي رهي آهي ته منهنجي رهنمائي هيٺ زيب

ڳالهه دل جي مختصر آهي ڪبي،
ڪا خبر هيءُ ڪٿ ڪٿي ٿي زندگي.

همسفر سان شل رهي هلندو سفر.

روز سوچي گڏ هلي ٿي زندگي.

زيب ڪنگو جي زندگي مختلف رنگن سان سنواريل آهي جنهن جي من ۾ محبت جا مڻ موجود آهن. زيب جي شاعريءَ ۾ وصل جون واٽون، وچوڙي جا ورلاپ، ميلا ۽ ميلاپ ۽ پيا به انيڪ پاسا نظر اچن ٿا. سندس هيٺيان شعر ان جو چتو عڪس آهن:

وچوڙو پيو ٿو اسان کي جيار،

چون ٿا زهر کي زهر ئي ٿو ماري.

شفا مون کي ڏيندو هي ديدار تنهنجو،

مريضن کي پنهنجو وڃو مک ڏيکاري.

زيب ڪنگو محبوب جي مک جي ديدار کي پنهنجي درد دل جي دوا سمجهي ٿو. سندس شاعراڻي اک اهڙا منظر پسي ٿي جيڪي منظر عام اک ڏسي نه ٿي سگهي. اسان جي به اها دعا آهي ته شال! سندس هي شعري مجموعو ادبي ميدان ۾ ڪارائتو ثابت ٿيندو.

امداد سهتو

اسلام آباد

پنهنجي پاران دل جي ڪيفيت ۽ شاعري

انساني ذهن جي تمخاني ۾ رب سائين ڪيئي خزانن پري ڇڏيا آهن
اهو انسان تي منحصر آهي ته ان کي ڪيئن استعمال ڪري، انسان جو
سوچون ئي انسان جي شخصيت جي تعمير ڪن ٿيون، زندگي گذرندي
ٿي وڃي پر حالات هڪ جهڙا نه ٿا رهن، حالات به انسان جي سوچن جو رخ
متاڻي ڇڏن ٿا، اها ئي سوچ پنهنجي ذهن جي حالات جي پنداور آهي،
مون زندگيءَ ۾ ڪڏهن به ڪونه سوچيو هيو ته مان شعر لکان پر لا شعوري
طور ويٺي ويٺي ڪجهه نه ڪجهه لکي وٺندو هوس، جيڪا نه ته ڪا شاعري
هئي نه وري ڪا ڪهاڻي، زندگي پنهنجي رستي تي روان دوان رهي،
جڏهن ڪوئي ڏک ملندو هو سوچن ۾ طوفان اچي ويندو هو، پوءِ اهي
جذبات پني تي اتاري ڇڏيندو هوس، جيڪي ڪجهه لکيو دوستن سان
شيئر ڪيو جن پنهنجي حوصلا افزائي ڪئي اهڙي طرح مون پهريون
ڀيرو ٻاراڻي وهي ۾ ڪهاڻي لکي جيڪا گل ڦل رسالي ۾ ڇپي، ڪهاڻي
جي ڇپجڻ جي بي انتها خوشي تي جنهن پنهنجي سوچ کي شوق ۾
بدلائي ڇڏيو، زندگي گذرندي رهي دل جو ڳالهين قلم جي مدد سان پني
تي ڪرنديون رهيون، اهڙي طرح مان شاعري جو ڪتاب "احساس جون
ڪتڪتاڻيون"، اوهان دوستن جي آڏو پيش ڪيو اوهان جي طرفان پريپور
مان مليون، جيئن ته زندگي جي گاڏو پي هلاڻو هوندو آهي، وقت جي
تنگي شاعري جي شوق ۾ وڏي رڪاوٽ هئي جنهن ڪري ادبي سرگرمين
کي وقت ڪونه ڏئي سگهيس، پر خواهشون پنهنجي جڳهه تي دل جي اندر
اڀرنديون رهيون، ان دوران هڪ ڀيرو شاعري جو مجموعو "خواب رقص ۾"

ڪنگو جي شاعريءَ جو هي ٽيون ڪتاب ٿوري عرصي ۾ مڪمل ٿي اسان
جي هٿن جو معراج ماڻي رهيو آهي،
آئون سمجهان ٿو ته هي مجموعو اڳين ڪتابن کان مختلف، فني ۽
فڪري حوالي سان هڪ مضبوط مجموعو آهي، جيڪو هڪ دستاويز جي
حيثيت رکي ٿو.

شهيد سومرو

لاڙڪاڻو

2023/8/17

اوهان دوستن تائين پهچايو، نوکري پچاڻي کئي ته ٻيون ذميواريون
 مٿان اچي کريون، منهنجي جيون ساٿي جي جدائيءَ منهنجو جيءَ
 جمهوري وڌو، درد ۽ اڪيلائي منهنجو مقدر بڻجي ويا، دل جي ڪيفيتن ۾
 تبديلي اچي وئي، دل جي بي چيني وڌي وئي جنهن ۾ سوچن جنم ورتو،
 هي ڪتاب انهن سوچن جو تسلسل آهي، جيڪي منهنجي سوچن جي
 ڪيفيت جي عڪاسي آهي مون کي اميد آهي ته منهنجي غمن جو ازالو
 ٿيندو.

زيب ڪنگو

اسلام آباد.

18.08.2023

روز تنهنجي ديد جو درشن ڪيان،
 روز پنهنجي قلب کي روشن ڪيان.

هٿ چمي تنهنجي ڪجي بيعت اچي،
 چو نه من منکر وري مومن ڪيان.

وس هلي منهنجو اگر ڪوئي هتي،
 مان سڄي هن ديس کي گلشن ڪيان.

پيار جو اجر و جتي چهر و هجي،
 يار اهڙو عشق جو درپن ڪيان.

هيءَ محبت منهنجي ڪل ميراث آ،
 لوڪ سارو چو پلا دشمن ڪيان.

ڀول پيارو ۽ هجي سمڙو سخن،
 پاڻ کي هن راه ۾ هرفن ڪيان.

تون گهري ڏس جان مون کان اوڀرين،
 گهور تو تان يار هي تن من ڪيان.

ٿو غمن جا بار ورهائي ڪڍي،
 دل ڏکي جو زيب کي محسن ڪيان.

عاشقي هڪ جاءِ تي بيهي نه ٿي،
دل چري هڪ جاءِ تي بيهي نه ٿي.

هن ڪناري هُن ڪناري تي ڦري،
چو سڳي هڪ جاءِ تي بيهي نه ٿي.

در درين مان ٿي اچي پائي لڻا،
روشنِي هڪ جاءِ تي بيهي نه ٿي.

چير ڪنهنجي لاءِ ٻڌي نچندي وڃي،
نرتڪي هڪ جاءِ تي بيهي نه ٿي.

هر مٿي هر هيٺ چالڻ تي ڪري،
چادري هڪ جاءِ تي بيهي نه ٿي.

ٻار وانگي ٿي پئي ڪوٺا ٿي،
چوڪري هڪ جاءِ تي بيهي نه ٿي.

همسفر ٿي زيب سان گڏ ٿي رلي،
زندگي هڪ جاءِ تي بيهي نه ٿي.

•

شاعري / غزل

جو مزو انتظار ۾ آهي،
عشق ايڏو اڏار ۾ آهي.

ريس ان سان پلا ڪجي ڪهڙي،
جو به تنهنجي نهار ۾ آهي.

جو رهي ٿو پرينءَ جي پاڙي،
سو وڏي ڪنهن بهار ۾ آهي.

هڪڙو مدهوش مان ڪٿي آهيان،
مئڪڊو ئي خمار ۾ آهي.

جنهن ڏٺو بي نقاب هو توکي،
ڪنهن چيو هو قرار ۾ آهي.

ڪين جهت بند ڪر پرين ڪڙڪي،
ڪو ته ڏس انتظار ۾ آهي.

سونهن ڇمڪا ڪري جتي يارو،
زيب انهي قطار ۾ آهي.

•

ايٽرو انتظار ڪنهن جي لاءِ،
اڻ ميو هي پيار ڪنهن جي لاءِ.

ياد ڪنهن کي ڪري رنو آهين،
اڪ اٿئي اشڪبار ڪنهنجي لاءِ.

هرگهڙي در مڃمان نهارين ٿو،
دل ڪئي بيقرار ڪنهن جي لاءِ.

پيار درياھ مان وڃي گذري،
عشق آهي اپار ڪنهنجي لاءِ.

موت جو وقت يار آ مقرر،
ساه تي اعتبار ڪنهن جي لاءِ.

ڪو ته احساس دل ڏکائي ٿو،
ڪو جيئي بار بار ڪنهنجي لاءِ.

هو رهيو ڪين ساڳيو هاڻي،
ٿو ڪڍين زيب آر ڪنهنجي لاءِ.

•

فاصلن جا پر ڪتي ڇڏجن،
هجر جا هي در لتي ڇڏجن.

باغ سي ويران ٿي ويندا،
جي چمن مان گل پتي ڇڏجن.

لڙڪ ڳل تان ٿا ڪرن منهنجا،
تن مٿان ڪي تر چٽي ڇڏجن.

دوستي پنهنجي اکر ناهي؟
ڇو پلا رستا مٽي ڇڏجن.

ڏيهه مان لوڏي ڪڍان سارا،
غير جون واڳون وٺي ڇڏجن.

قرب ڏيئي لوڪ سان ملجي،
نفرتون ڪاٽي ستي ڇڏجن.

سڀ سڃا ها زيب ڏاهن جا،
قول سي جيڪر رتي ڇڏجن.

•

ڪير صحرا ۾ سڏيندو ٿو وڃي،

پير واريءَ تي ڇڏيندو ٿو وڃي.

سڌ پڙاڏي جي پٺيان ڊوڙان پيو،
پر اڃان هو ڏور ٿيندو ٿو وڃي.

رات هيڪر دشت ۾ گهاري اڃان،
هو پڪا رڻ ۾ اڏيندو ٿو وڃي.

هي ته ظاهر صاف رستا روڪ آ،
بي وجهه رخ جو مٽيندو ٿو وڃي.

زندگي جي ليڪ ڪاٽي سوس ٿي،
روز جنهن کي غم ڪٽيندو ٿو وڃي.

آ غصو ڪهڙو پلا آڪاس کي،
لال ڇو آفاق ٿيندو ٿو وڃي.

جيتري ڪوشش وسارڻ جي ڪئي،
زيب ويتر ياد ايندو ٿو وڃي.

•

مون ته ڇڏيو آ ويڙهي جهيڙو،
هن کي چئجو ميڙي جهيڙو.

قرب ۾ ڪاوڙ ٿيندي ناهي،
ڇو ته هر هر جهيڙي جهيڙو.

سنت امن جي ڌرتيءَ تي ڪو،
ڪير نه هاڻي ڪيڙي جهيڙو.

وره لنگهي ويا سبندي سبندي،
هو ته روز اڏيڙي جهيڙو.

روز اچي ته اليو اليو،
روز ڇڏيان مان ٿيڙي جهيڙو.

منمجي آڏو ڪيڏو منڙو،
زيب اندر پر ريڙهي جهيڙو.

صاف ڪري دل زيب ڇڏي پر،
هو ته اڃان پيو ريڙهي جهيڙو.

•

پنهنجي گهر جو نشان ڳوليان ٿو،
هڪ نئون آسمان ڳوليان ٿو.

روح بي چين کي ڪيان ڪاڏي،
زندگيءَ لاءِ مڪان ڳوليان ٿو.

ڪين ڌرتي بچي رهڻ لائق،
ڪو پيو ئي جهان ڳوليان ٿو.

درد پنهنجا ڪٿي ڪجن وڪرو،
دل لهي جو دڪان ڳوليان ٿو.

پاڻ کي پاڻ سان گلا آهي،
مان به ڪهڙو گمان ڳوليان ٿو.

شال توکي پرين وٽان جنهن سان،
من ۾ اهڙو گيان ڳوليان ٿو.

بار منهنجا ته ڪو ڪٿي جيڪر،
زيب ڪو بي زبان ڳوليان ٿو.

•

روپ ڏس ڪيڏا مٽي ٿي زندگي،
زندگيءَ کي ئي ڪٿي ٿي زندگي.

هو سبب ڪهڙي اچي پويان پيو،
موت کي ڇا لاءِ ڪڪي ٿي زندگي.

حال پنهنجو ڪوھ جي ڏيڏر جيان،
دائري هڪ ۾ گهمي ٿي زندگي.

رات ڪاري سان سمهي گڏ ٿي پوي،
صبح سورج کي ڇمي ٿي زندگي.

ڳالهه دل جي مختصر آهي ڪبي،
ڪا خبر هيءَ ڪٿ ڪٿي ٿي زندگي.

همسفر سان شل رهي هلندو سفر،
روز سوچي گڏ هلي ٿي زندگي.

زيب ڪنهن کي هي دلاسا ڇو ڏجن،
هي به تنهنجي لاءِ ڏکي ٿي زندگي.

•

سر لڳي پنهنجو سڄي سنڌ يار سان،
دوستي ڪهڙي ڪجي ڪنهن ڪارسان.

ڪل پوي تو کي غريبي جي پرين،
چار گهڙيون گهار ڪنهن نادار سان.

هن مٽيءَ سان پيار جو پرڻو ڪجي،
ڇو نه ڪارو ٿي مران گڏ يار سان.

ڪڪر ڪارا سڀ وڃن غم جا چڻي،
زندگي گذري وڃي شل پيار سان.

گيت منهنجا سادڙا تو وٽ پڳا،
مان تن کي تو ڏنو ويچار سان.

درد کي دل مان ڌڪاري ٿا ونون،
چين ايندو پيار جي اظهار سان.

جو ڦٽائي زيب ٿو دل جو سڪون،
ڪيئن رهون اهڙي پلا سنسار سان.

•

آھ زاري ڪجي،
 رات ساري ڪجي.
 ڳالهه دل جي هجي،
 راز داري ڪجي.
 جي ڪجي شاعري،
 ڪجهه نياڙي ڪجي.
 بي وفا سان ڪڏهن،
 ڪين ياري ڪجي.
 موت جو ڇو پلا،
 خوف طاري ڪجي.
 دل پٽائي سچل،
 اک بخاري ڪجي.
 ديس ۾ پيار جي،
 آب ياري ڪجي.
 دشمنن جي اڳيان،
 بردُ باري ڪجي.
 زيب ڪنهنجي پٺيان،
 چو خواري ڪجي.

وئي دل کي ناري هئي رات اهڙي،
 ملي جو پرين کان ئي خيرات اهڙي.
 چميءَ جو چئي ڇو لنوائي وئي آن،
 کلي تو ڏني ڪونه سوغات اهڙي.
 ملن ڪانتا پاڻ ۾ واچ جا جيئن،
 ٿئي شل پرين سان ملاقات اهڙي.
 سڄڻ ڪو به ناهي زماني ۾ پنهنجو،
 نه غيرن اڳيان ڪا ڪجو بات اهڙي.
 اهي حمد تنهنجا لکان مان سدائين،
 خدا ڪر ڪا مونکي عطا ذات اهڙي.
 پري مون کي پاڪر اچي جو رني آ،
 ڏني زيب مون ڪين برسات اهڙي.

•

زندگي رات برسات لوڙهي وئي،
جيءُ جذبات برسات لوڙهي وئي.

پيٽ حافظ هئي جا ته قرآن جي،
سي ته آيات برسات لوڙهي وئي.

ڳوٺ گهر گهات مائت ويا سڀ ٻڏي،
سوت ماسات برسات لوڙهي وئي.

خواب خوشيون ۽ آسودگي آ ڪتي،
سڀئي حالات برسات لوڙهي وئي.

وقت بچڙو ڪيو اڄ حڪمران ڪي،
جنهنجي اوقات برسات لوڙهي وئي.

ٻار توڻين وڏو ڏور يا ڪو ڀڳو،
باغ سوغات برسات لوڙهي وئي.

ڪو تفاوت نه انسان حيوان ۾،
زيب هر ذات برسات لوڙهي وئي.

•

درد ٿي احساس مان نڪرن پيا،
لڙڪ منهنجي جهول ۾ سڏڪن پيا.

ڪو نه توهائي قلم اڳتي وڌي،
لفظ ڪاغذ تي ڪري تڙين پيا.

پينگهه اڄ ڇاهن ٻڏي آ پير ۾،
سڀ گهٽيءَ جا چوڪرا ٻهڪن پيا.

ڇمڪ جيڪي ڇاه مان توهان وڌا،
سي ڳلن تي ڏس پرين چمڪن پيا.

سونهن جا چرچا ٿيا هر چوڪ تي،
جيئن ئي فوتو سندس ڇيڇن پيا.

زيب تنهنجو نانءُ جيئن هومون ڪنيو،
چپ اڃان تائين ڏسو ٿرڪن پيا.

•

ڏني سون ڳالهي اکين ۾ اداسي،
تڏهن هيءَ وڻي آ ڏکڻ ۾ اداسي.

پرستش وفا جي ڪئي مون هميشه،
وڻي پر وڪوڙي رڳن ۾ اداسي.

رڪي پير آيس وفا جي ڪنڊن تي،
ملي صرف مون کي دڳن ۾ اداسي.

پتو هي هوا جي پيو رخ منجهان آ،
وڌي چو الائي وڻن ۾ اداسي.

وڏا وقت الزام مون تي لڳايا،
ملي هت انهن کي هٿن ۾ اداسي.

چوڻ ”زيب“ چاهين چئي ڏي کلي تون،
ڏسان ٿو اوهان جي چپن ۾ اداسي.

•

اک لکايو درد جي احساس کي،
مون تڏهن آهي ڏٺو آڪاس کي.

فاصلا بس فاصلا ئي ٿا رهن،
مان لٽاڙي ٿو اچان بنواس کي.

سند تنهنجا سورما ڪاڏي ويا،
جنهن سنواريو خوب هو اتهاس کي.

ڪيس ڪيڏا تو ڪيان هن ديس سان،
نيٺ وجهيو ڀر رسو راکاس کي.

شام گڏ هو جو سهيلن سان هئي،
مون پري کان هو سڃاتو واس کي.

قول ڪاغذ تي ڏنا تو ها لکي،
مون رکيو سانڍي اٿم قرطاس کي.

ڪجهه اميدون زيب دل ۾ ئي هجن،
شل خدا قائم رکي وشواس کي.

•

مون ڏٺو هو نگار خاني ۾،
هڪ ئي ڪردار هو فساني ۾.

تو پياريو پئي نگاهن سان،
هيءَ ته شهرت ملي زماني ۾.

پيار ۾ ٿي خطا وئي اهڙي،
شهر جي ٿورهان نشاني ۾.

زندگيءَ جي اها هئي دولت،
بس رڳو چاهه هو خزاني ۾.

مون ته دل آ ڳلاس ۾ اوتي،
اک ته ڪنهن جي هئي پئماني ۾.

زينب دل جو جهان آ خالي،
ڪو رهي هن ته آشياني ۾.

•

امير سنڌ جا غريب مارون،
ڏيون ته ڪنهن کي ڏيون ميارون.

لڙهي لڙهي جي پڳا ڪراچي،
اتي به غيرن ڪيون الارون.

وڃون ته آخر وڃون به ڪاڏي،
ويون سڀئي ٿئي مهارون.

هٿن سان سنڌڙي ڪئي حوالي،
سڌيون هنيون تن پئي ترارون.

ٿيو اسان جو ته حال اهڙو،
پنن نياڻيون ڪري قطارون.

نه آسرو زينب لاه رب مان،
پڌي ٿو سڀ جون اهو پڪارون.

•

نه شهر ۾ ڪو نظر اچي ٿو،
تباھ گھر گھر پتو ڏسي ٿو.

نڪا به خالص ملي ته شيءِ ٿي،
زهر به هٿڙي ڇڏو ملي ٿو.

ڏسي خدا جو قهر اکين سان،
نه پوءِ تاجر ڏسو ڊڄي ٿو.

ٻڌي ويو سڀ اناج سارو،
غريب جو هٿ ٻڄو مري ٿو.

خواهشون خواب حسرتون هي،
لڙهي ويون سڀ خدا ڏسي ٿو.

عذاب بڻجي ويو هي حاڪم،
عوام جي حال تي کلي ٿو.

سڪي رهي شل سڌاءِ سنڌڙي،
هي زيب هر دم دعا ڪري ٿو.

•

ڳوڙها سڪي ويا هن سڌڪا ٻڌي ويا هن،
هر ڳوٺ شهر جا سڀ رستا ٻڌي ويا هن.

پرزا ڪري ويو آ دل جي ڪٻاٽ کي هو،
هڪ هڪ ڪري سمورا تختا ٻڌي ويا هن.

ثابت رهي نه ڪا ڇت ديوار تي پئي آ،
چادر بچي نه سر تي پرڏا ٻڌي ويا هن.

ماني ڳڀو نه گهر ۾ پاڻي ڪنو پيئون ٿا،
ڪو آسرو نه ڪنهن ۾ رشتا ٻڌي ويا هن.

ڪي درد ٿي وهن ٿا ڪي لڙڪ ٿي لڙن ٿا،
منهنجي اکين جا سارا سڀنا ٻڌي ويا هن.

امداد ڪين ڪنهن لئه ڪائي مدد به ناهي،
شايد ته زيب سنڌ جا پئسا ٻڌي ويا هن.

•

ڪٿي نه مون کي وفا ملي آ،
قدم قدم تي سزا ملي آ.

ڪتاب کولي پڙهي ڏنا سون،
نه زندگي ۾ ڪلا ملي آ.

نه روڳ ۾ ڪو ٿيو افاقو،
نه ديد جي ڪا دوا ملي آ.

نگاه هن جو ڇڏي هٽائي،
جتان ڪٿان ڇڻ جلا ملي آ.

خدا ڏني جا به زندگي آ،
اها به سا بي بقا ملي آ.

سدا نپايو، خدا ڏسي ٿو،
تڏهن ته ڪائي دعا ملي آ.

پري اکين کان ته زيب آهي،
خواب ۾ سا سدا ملي آ.

•

جلا* نڪالي

ڇو وئين زندگي هي اڏوري ڪري،
ڪين ڇڏجي پرين دل پشوري ڪري.

ياد جون مان پري پيڙيون ٿو وڃان،
پار ويندس ته منچر سموري ڪري.

رات توڙي اکين جي تجوڙي منجهان
خواب منهنجا ويو ڪو ته چوري ڪري.

لوڪ آڏو ته دلبر سڃاتو نه هو،
ڇو ويو آ وري ڳالهه ڳوري ڪري.

ڪو نه ثابت رهيو ڪو جسم جو حصو،
دل ته ساجن وئين تون ڪچوري ڪري.

عشق تنهنجو مجاور اچي مان ٿيان،
زيب ٿيندي خوشي ات مزوري ڪري.

•

هيءَ حسينن مٿان جو عنايت ڏنم،
چنڊ سان بادلن جي شڪايت ڏنم.

هي اڪيلو نه هو زندگيءَ جو قصو،
روز رهندي هتي مون ته چاهت ڏنم.

ڇو اکين سان اڪيون هو ملائي نه ٿو،
خوبصورت پرينءَ جي شرارت ڏنم.

چيچ چپ ۾ ڏئي مسڪرائي ڏسڻ،
زندگي ۾ نئين هي روايت ڏنم.

ڪو بچيو ڪين هن وٽ بهانو تڏهن،
پوئڳي ڪوڙ واري سياست ڏنم.

هو ڀتين سان ڏسو گفتگو ٿو ڪري،
هيءَ ته انسانيت سان بغاوت ڏنم.

هيءَ اڃان ابتدا زيب آءُ عشق جي،
عاشقيءَ ۾ وڏي مان رياضت ڏنم.

•

سرمدِي ساحل وٽان گزري وڃان،
عشق جي دلدل وٽان گزري وڃان.

روز جيڪر هو اچي مون وٽ رهي،
روز مان پائل وٽان گزري وڃان.

جي تري آيا خوشي جا اک منجهان،
لڙڪ ٿي ڪاڄل وٽان گزري وڃان.

هو ته ماري روز ٿو مون کي ڇڏي،
پو به ٿو قاتل وٽان گزري وڃان.

پيار کي جيڪر شناسائي ملي،
مان بدن مخمل وٽان گزري وڃان.

مان وڃان ٿو شاعري ۾ واسجي،
ٿو جڏهن چيزل وٽان گزري وڃان.

زيب اچجن درد ڪجهه هلڪا ڪري،
ماڳ ڪنهن مقتل وٽان گزري وڃان.

•

ها پرينء جي نهار ۾ هوندس،
پو وڌي ڪنهن قرار ۾ هوندس.

زلف جو چانورو ٿئي جيڪر،
ڌرتي جو بهار ۾ هوندس.

عشق جو ئي وزير ڪر مون کي،
هيئن سدا اقتدار ۾ هوندس.

هو رڳو هي چوڻ اڃان ٿو مان،
مان عمر انتظار ۾ هوندس.

ڳول مون کي نه تون اڳيئن صف ۾،
تنهنجي پوئين قطار ۾ هوندس.

هيءَ خبر ناهي پر لڳو مون کي،
زينب جڻ مان حصار ۾ هوندس.

•

تنهنجي جيئن ئي نگاه ۾ آيس،
جڻ ته دلبر پناه ۾ آيس.

زندگيءَ ۾ ملي نه ڪا منزل،
ڪنهن سڌي جڻ ته راه ۾ آيس.

پيار جي اڳڪٿي ڪئي ناهي،
عشق جي پاڻ باه ۾ آيس.

ڳالهه حق جي سدا ڪبي يارو،
ان ڪري ڪين ٺاه ۾ آيس.

ياد ڪيڏا عذاب ٿي آڻي،
هر گهڙي چو گناه ۾ آيس.

زينب کي تو ڏٺو محبت سان،
مان ڪڏهن ڪو نه جاه ۾ آيس.

•

هر خوشي حادثن ۾ گذاري ڇڏي،
زندگي فاصلن ۾ گذاري ڇڏي.

چنڊ رولاڪ پويان رهي دربدر،
دلبري بادلن ۾ گذاري ڇڏي.

زندگي موت جي ئي سدا خوف کان،
رات هر ولولن ۾ گذاري ڇڏي.

يارکان ٿي جدا پوڳيان ٿو پيو،
هرگهڙي فيصلن ۾ گذاري ڇڏي.

ڪين محفل کي قائل ڪري آسگهيو،
رات جڻ جاهلن ۾ گذاري ڇڏي.

رهبرن ڇڙ وڇڙ قوم کي ئي ڪري،
رهبري مشغلن ۾ گزاري ڇڏي.

ڪجهه حياتي رڳو آسرن ۾ رهي،
جا بچي رابطن ۾ گذاري ڇڏي.

”زيب“ تنهنجي ملڻ لاءِ جواني سڄي،
مون ته آ سائين ۾ گذاري ڇڏي.

پڄاڻين طبيعت اچي روپرو،
ڏني يار آئت اچي روپرو.

خوشي مان چڱو ٿي ويس مان پرين،
ملي جو محبت اچي روپرو.

رئي ۾ لڪائي ته مٿن کي رني،
ڏنائين جو حالت اچي روپرو.

چڱو ناهي پرڻ گلائون ڪجن،
ڪري وڃ شڪايت اچي روپرو.

اڳيان حال دل جو سمورو ڪيان،
ڏيو جي اجازت اچي روپرو.

ملي ٿو ته درشن ساڻ دل کي سرور،
ڪيو هيءُ سخاوت اچي روپرو.

نه ٿي سڪ لهي هن خطن مان مٺا،
سڄي ڪر حقيقت اچي روپرو.

سٺو هو ڪرين هان ڪٿي زيب کي،
چڱي ڪا نصيحت اچي روپرو.

ڪاڙن جو چڻ رستو آهي،
پيار ڪٿي ڏس سستو آهي.

تنهنجي گهر کان آيو اڏري،
خوشبوءِ جوڪو جهٽڪو آهي.

آءُ رڪي ڏس ڇاتي تي هٿ،
دل ۾ ڇا جو ڪڙڪو آهي.

ڪير وٺي هي منهنجي دلڙي،
شهر سڄي ۾ هو ڪو آهي.

پنهنجو ساٿي پنهنجو همدم،
يار ڏسان ٿو ڪو ڪو آهي.

روز چين تي تنهنجو سهڻا،
زينب چميو هي فوتو آهي.

ڪيان تعظيم تنهنجي ٿو، اکين جي هي عبادت آ،
اسان جو عشق آزادي، اسان جو پيار فطرت آ.

اوهان جا لفظ ڏوراپا، اسان دل تي سٺا سارا،
رهون شل پيار جي قابل اها ئي يار حسرت آ.

اوهان جي سونهن ساڪي آ، اوهان جو چاه ڪافي آ،
وفا جو تون پرين پيڪر، وفا پنهنجي به عادت آ.

ڏسي هي خواب تنهنجا مون، ڇڏيا هن نيٺ هيرائي،
ملي هن راه ۾ ڪيڏي، سدا ئين دل کي راحت آ.

اوهان سان پيار ساگر کان، وڏو آهي پرين پنهنجو،
سڄي آهي سموري هي ڪئي ساري حقيقت آ.

سڏي ٿي زينب توکي هيءَ مٽي سنڌ ديس جي پيارا،
اتو گڏ ٿي هليون هن وقت جي هاڻي ضرورت آ.

•

هو به مون کان ڏور ٿيندو تو وڃي،
شهر ۾ مشهور ٿيندو تو وڃي.

درد جي ڪا ئي دوا ناهي ملي
گهڻا پي ناسور ٿيندو تو وڃي.

دل لڳي هت مسخري بڻجي وئي،
عشق ڄڻ ڪافور ٿيندو تو وڃي.

پو به رسمون هو جنم جون تو ڪري،
ڀاڻ ڪيڏو جمهور ٿيندو تو وڃي.

يار جي ناراضگيءَ ماري وڌو،
ڏينهن هر عاشور ٿيندو تو وڃي.

ڪين حاصل پيار جو لمحو ٿيو،
ڄڻ کٽو انگور ٿيندو تو وڃي.

مان چوان تو ساک تي هن جو حُسن،
اورڪان پي اور ٿيندو تو وڃي.

هن اکين سان هو پياريو زيب ڪي،
لوڪ چو مخمور ٿيندو تو وڃي.

•

هو لڄي اظهار ۾ ٿيندي رهي،
دير تڏهين پيار ۾ ٿيندي رهي.

ڀاڻ ۾ ڪيڏو اڳي اتحاد هو،
ڳالهه هيءَ سنسار ۾ ٿيندي رهي.

ڇو خدا تخليق تنهنجي پيت لاءِ،
دريدر بازار ۾ ٿيندي رهي.

هوءَ اگر مون کان لنوائي آ وئي،
پر سڄي گفتار ۾ ٿيندي رهي.

فائدو ڪيڏو محبت مان پيو،
واڌ هن وهنوار ۾ ٿيندي رهي.

وار چاندي وقت هي ناهن ڪيا،
گهٽ عمر رفتار ۾ ٿيندي رهي.

زيب ڪي ڪوڙن دلاسن ۾ رکي،
بي وفا اقرار ۾ ٿيندي رهي.

•

مسئلا ڪوڙ ها حل مگر ڇو نه هو،
شهر ۾ ڪوڙ ها حل مگر ڇو نه هو.

ڇو ذهن خوف ۾ مبتلا مان رڪان،
ڪيترا توڙ ها حل مگر ڇو نه هو.

اجنبن کي بندوقون ڏئين ڪي رڳو،
جھول ۾ توڙ ها حل مگر ڇو نه هو.

تو ڳلي ۾ ڏسان مان غلامن جيان،
هي ٻڌل توڙ ها حل مگر ڇو نه هو.

هن حڪومت ڇڏيا ڪين ثابت لٽا،
جوڙ ئي جوڙ ها حل مگر ڇو نه هو.

هڪ اڪيلو سنڌي هو ٻئي طرف هي،
غير جا جوڙ ها حل مگر ڇو نه هو.

تر اجاري مٿان بادلن تي ڪيا،
رات گجگوڙ ها حل مگر ڇو نه هو.

زندگي مان اڃان ”زيب“ ناهي ٿڪو،
راه ۾ موڙ ها حل مگر ڇو نه هو.

تو ۾ منهنجو ساهه رهي ٿو،
اپ جيڏو ويساهه رهي ٿو.

ڪڪرن مان ٿو جهاتي پائي،
چنڊ کي ڪنهنجو چاهه رهي ٿو.

ڇلڪي پوندو ڇيڙ نه مون کي،
اڪڙين ۾ درياهه رهي ٿو.

ڪيڏو ويجهو گهر آ هن جو،
دل ۾ ئي الله رهي ٿو.

رڪجو ان جي چال نظر ۾،
ڌاريو ڪو همراهه رهي ٿو.

يار وڃن هو ياد اٿي نا،
باقي هڪڙو ماهه رهي ٿو.

تون به ڪري ڇڏ صاف صفا دل،
زيب تڏهن هي ناهه رهي ٿو.

•

تو اڃان ڪوئي ڪيو رابطو ناهي،
هي رواجي يار ڪو حادثو ناهي.

ياد ڪهڙيون مان رڪان اٽڪلون تنهنجون،
ايترو منهنجو چڱو حافظو ناهي.

پير زوريءَ ٿا اچن گهر وٺي تنهنجي،
ڇا ڪيان جو پاڻ تي ضابطو ناهي.

عشق جي بيمار کان پي پڇي وٺجي،
حوصلو تنهنڪي پرين ڇا ڏبو ناهي.

لفظ تنهنجا هي زهر ها لڳا مونکي،
تو چيو مون ساڻ ڪو واسطو ناهي.

زيب توڻي ئي پريشان آ رهندو،
رات سک سان هو ڪڏهن ڪا ستو ناهي.

•

اوهان کي يار ساريندي اسانجي عيد وٺي گذري،
اڪين مان نير هاريندي اسان جي عيد وٺي گذري.

لڳي آ تات جيون ۾، نڪي راحت نڪي فرحت،
سڄڻ توکي سنپاريندي اسان جي عيد وٺي گذري.

مڪا تو ڏي هزارين خط سنيها يار روزانو،
پڪي پيارا اڏاريندي اسان جي عيد وٺي گذري.

اٿي ڊڪندو وڃان در تي، پرين هر هڪ ته کڙڪي تي،
رڳو راهون نهاريندي اسان جي عيد وٺي گذري.

ٻڌو آ تون اچين ٿو ڏس ڇڏيو ڪيئن گهر سينگاري مون،
پتن تي ديپ ٻاريندي، اسان جي عيد وٺي گذري.

اچي هي زيب ڀينو آ ڪري ڏيئا نگاهن کي،
ائين پل پل پڪاريندي اسان جي عيد وٺي گذري.

•

چنڊ تارن ڪئي پاڻ ۾ گفتگو،
پيار وارن ڪئي پاڻ ۾ گفتگو.

اک ۾ ڳوڙها هئا موڪلائڻ ممل،
پن ته يارن ڪئي پاڻ ۾ گفتگو.

ڏور هوندي به گڏجي هلون ٿا اسين،
پئي ڪنارن ڪئي پاڻ ۾ گفتگو.

هو اکين ۾ ڏسي ڳالهه سمجهن پيا،
پر اشارن ڪئي پاڻ ۾ گفتگو.

پير نازڪ ڪٽي ڪا حسينا وئي،
ڳوٺ چارن ڪئي پاڻ ۾ گفتگو.

سونهن تنهنجي مٿان بحث ڏاڍا ٿيا،
سو هزارن ڪئي پاڻ ۾ گفتگو.

سج ديوارن منجهان زيب پاتو ليو،
خوب جارجن ڪئي پاڻ ۾ گفتگو.

•

درد کي جيڪر ڪٿي واڙي رکان،
دل اڳيان تنهنجي پرين ڦاڙي رکان.

جي اڳر مون کان وڃين دلبر لڪي،
هر گهڙي ان جاءِ کي تاڙي رکان.

تون ملين دشمن پلي ڏسندا رهن،
هائو تن جا مان سدا ساڙي رکان.

چا ته تون زيبا ٿتو آهين مٺا،
چو نه تو کي لوڪ کان لاڙي رکان.

پيار جي توکي گواهي ڪا ڪپي؟
لڙڪ پنهنجا دلربا ڳاڙي رکان.

وس هلي منهنجو ته گهر پنهنجو ڪٿي،
زيب تنهنجي مان اچي پاڙي رکان.

•

رنگ ۾ هو پنگ تو ڪري،
پيار ۾ هو دنگ تو ڪري.

روز در تي اچي تو سڏي،
ڪيترو هو تنگ تو ڪري.

چور سان چور جهڙو ڏسان،
لوڪ ڪيڏا رنگ تو ڪري.

هو ته سادو ڏسڻ ۾ اچي،
پر اصل ۾ ڍنگ تو ڪري.

جيترو مان ٿيان تو پري،
اوترو هو سنگ تو ڪري.

ري سڏيو هر خوشي ۾ اچي،
پو ملڻ لڏ تنگ تو ڪري.

هاڙ ۾ پي نري تو وڃان،
زيب جي هو منگ تو ڪري.

•

ياد ايندي رهي يار جي گفتگو،
مون سنڀالي رکي پيار جي گفتگو.

تو وڪوڙي ڇڏيا ريشمي وار ها،
ڇا ته مشهور ٿي ڄار جي گفتگو.

فون تنهنجي ڪئي ٽيپ آهي پرين،
ڪجهه اٿئي ياد اقرار جي گفتگو.

تون هجين ڪير محفل وڃي هي ڇڏي،
مان ٻڌي خوب دلدار جي گفتگو.

روز ماڻهن اڳيان هو ته وڙهندو رهي،
پر وڻي پو به تڪرار جي گفتگو.

بار دل جو ڪجي هاڻي هلڪو ڪٿي،
رازدارن ڪئي بار جي گفتگو.

زندگيءَ جو ڪٿي پرو سو آ مٺا،
زيب دل ۾ رهي سار جي گفتگو.

•

عشق هُتِ بدحواس ٻيٺو هو،
هتِ حسن بي قياس ٻيٺو هو.

صبح کان ئي کلي دري ناهي،
شخص هڪڙو اداس ٻيٺو هو.

هن صحن ۾ اچڻ ڇڏيو آهي،
رات چنڊ پي نراس ٻيٺو هو.

سال اڳ ڪو ڪٽي نياڻي ويو،
هيل سوڌو هراس ٻيٺو هو.

عید ڏهاڙي مسیت جي در تي،
هڪ یتیم بي لباس ٻيٺو هو.

روز ماڻيون مزو چمي جو مون،
جو چپن تي مٺاس ٻيٺو هو.

زیب خوشبو منجهان لڳو مون کي،
منهنجي هو آس پاس ٻيٺو هو.

•

وڻن ۾ پينگهن تي سڪيون ٿيون لڏن،
هوا ۾ ڪي جهر مر سڳيون ٿيون لڏن.

مڇي باغ ۾ هو ويو چهچتو،
ڏسي عاشقن جون دليون ٿيون لڏن.

ڪٽي چيلهه تي جو هليون پوپريون،
خوشيءَ مان ته ڪيڏو دڪيون ٿيون لڏن.

ڏسي سونمن جنمن جي ويو هوش هو،
بنا ڪنهن نشي جي اکيون ٿيون لڏن.

وڃي ريل گاڏي ڪري ڪوڪ ٿي،
وڻن جو به لامون، پتيون ٿيون لڏن.

وڏي وقت کان پوءِ اچي زيب ٿو،
سڄي ڳوٺ جون ئي ڳليون ٿيون لڏن.

•

سري عام سهڻا اچي جو ملو ٿا،
رقيب جي دل ۾ وجهو ٿرڻو ٿا.

ڪٽي شوخ نظرون نهاري اسان ڏي،
نقابن ۾ چهره لڪائي ڪلو ٿا.

رڳو لفظ گونگا اسان جا نه سمجهو،
وڏو جوش جذبو رکڻو حوصلو ٿا.

وفا کي نپاڻڻ پرين خوب ڄاڻون،
زنده پيار جو هي رکون سلسلو ٿا.

ڪجي غير جي چو پلا چاڀلوسي،
اهو يار گڏجي ڪيون فيصلو ٿا.

هجن پاڻ ۾ جي ڪٽي ڪوڙ ويڇا،
مگر ديس تون لاءِ رکون ولولو ٿا.

ڳتي سان ملائي ڳتو زيب پنهنجو،
ڪيو پاڻ لاءِ چو وڏو مسئلو ٿا.

•

سچ جو يار سڏائي وينو،
حق جي راه پچائي وينو.

خالي گهر جي ديوارن کي،
پنهنجو حال ٻڌائي وينو.

منهنجي روئڻ تي هو هر هر،
مون کي ٿو پرچائي وينو.

دانهن ڪوڪو ڪير ٻڌي اچ،
سور اڪيلو ڳائي وينو.

لڙڪ لڪائي مرڪي پنهنجو،
چهره پاڻ هڻائي وينو.

زيب خوشي ۾ ديوانو ٿي،
در تي ديپ جلائي وينو.

•

اوهان فاصلا جو وڌائي ڇڏيا هن،
اسان تڪ ڊل جا ورائي ڇڏيا هن.

سڌي جي پٽائي ته نهڪر ڪجي چو،
جتي قرب ميلا مچائي ڇڏيا هن.

متان ٿي وڃين تون پريشان مون لاءِ
تڏهن درد پنهنجا لڪائي ڇڏيا هن.

پڪين جي پرن تي مڪا يار توڏي،
لڪي ڪي نياپا اڏائي ڇڏيا هن.

ڪڏهن يار ملبو رهي جي حياتي،
اسان دٻ ٻاري اجهائي ڇڏيا هن.

سپن کان ٻڌو آ اهو مون ڪن سان،
پتن تان به فوتو هڻائي ڇڏيا هن.

وساري ڇڏيو آ ڪٿي زيب توکي،
رقبين اهي هل هلائي ڇڏيا هن.

•

ڇو پلا ڪو ديد ڪي ميڙي گهمي،
سانوري جو زلف ٿي ويڙهي گهمي.

ڪنهن بهاني بس ڏسان مان يار ڪي،
هو به نظرون ٿو وري ٿيڙي گهمي.

سوت ڪاٽن جو نئون پاتو اٿس،
تنهن ڪري ٿو ڏند هو ٿيڙي گهمي.

ڪين ڪا تڪليف مان هن تي سمان،
هو پلي من ڪي پيو ڪيڙي گهمي.

هر خوشي مون ڪي ملي ويندي اگر،
يار جي منهنجي رڳو نيڙي گهمي.

ڳوٺ تنهنجي ۾ اٿم دشمن گهڻا،
زيب تن سان روز ٿو جهيڙي گهمي.

•

عاشقيءَ جي ڪجي ڳالهه ڪا،
زندگيءَ جي ڪجي ڳالهه ڪا.

راه ۾ فاصلا روڪجن،
واپسيءَ جي ڪجي ڳالهه ڪا.

وقت هي تو مناسب لڳي،
دل لڳي جي ڪجي ڳالهه ڪا.

اک کلي رات احساس جي ،
شاعريءَ جي ڪجي ڳالهه ڪا.

سند سڪي ٿي سڄڻ سوچجي،
هن نديءَ جي ڪجي ڳالهه ڪا.

چنڊ تارن ۾ تڪرار هو،
روشنيءَ جي ڪجي ڳالهه ڪا.

رابطو ڇو ٿتو زيب آ،
اڄ ٻڌيءَ جي ڪجي ڳالهه ڪا.

•

تو اکين تي مان رڪان تحفا ڪري
جي سنيها تو مڪا دڙڪا ڪري.

سونهن پنهنجي ڪجهه ته ڏي خيرات ۾،
مان اڪيون آيس ڪٿي ڪشتا ڪري.

مرڪ ۾ خنجر هئا معلوم هو،
تو مڪا مون لاءِ گلدستا ڪري.

ڪيترا پهرا لتاڙي مان پڳس،
سو ارادا هي پرين پختا ڪري.

چيز هت هر ڪا مهانگي ٿي وئي،
يار وڃ ديدار تون سستا ڪري.

تون ته ايندين هي پڪي آ ثابتي،
زيب بينو صاف آ رستا ڪري.

•

بغض انسان ذات مان نڪري...!!
ڏک سڄي ڪائنات مان نڪري...!!

جهت اڏائن مذاق ٿا ماڻهون،
ڳالهه گاهڙي جي وات مان نڪري...!!

هاڻ محسوس ٿو اندر ۾ ٿئي،
درد ٿو پات پات مان نڪري...!!

شام ڪوئل پئي ڪيون لاتيون،
ڄڻ پيو ساز لات مان نڪري...!!

سيءَ ۾ سج ويو لهي ڏڪندو،
چنڊ به ٿو سرد رات مان نڪري...!!

ڳالهه ڳالهيڙو وڃي ٿيندي،
ٿي جڏهن بات بات مان نڪري...!!

زيب هر لفظ شل وڻي توکي،
شعر اهڙو ٿي ذات مان نڪري...!!

•

من ڪي تيلي ڏيندي هاڻي،
پير به ڊاهي ويندي هاڻي.

باهه پري پو دونهو ٿيندو،
هوءَ پري کان ڏسندي هاڻي.

مرڪي جيئن ئي ڪنڌ ورايو،
ائين لڳي ٿو ڪلندي هاڻي.

مرندي مرندي جيئون ڪيسين،
هيءَ حياتي ڏهندي هاڻي.

ڌوڪو آ يا پاڇولو آ،
جهوڻو ٿي ڪو ايندي هاڻي.

زيب سڌي ڪو پردي پويان،
ائين لڳو هوءَ هوندي هاڻي.

•

غيرن تي ويساه ڪيان مان؟
اهڙن جي پرواه ڪيان مان؟

ايرو غيرو سنڌ تي قابض،
تنهن سان ڪهڙا ٺاه ڪيان مان؟

پنهنجي پوکي پاڻ لئون ٿا،
بئي لاءِ گڏ ڇو گاه ڪيان مان؟

منهنجو رب ئي ڪافي مون لاءِ،
ڇو ماڻهون الله ڪيان مان؟

ميري اک مان ڪين سمان ٿو،
دشمن کي بس پاه ڪيان مان.

سنڌ کي جيڪو ماءُ سڏائي،
گهور سمورو ساه ڪيان مان.

صوبي جي جن ڳاله ڪئي آ،
پادر ٺوڪي پاه ڪيان مان.

مرڻو پرڻو جنهنجو سنڌ سان،
زيب سدا سي چاه ڪيان مان.

سونهن جا پوپٽ اڏاري شام جو،
هوءَ دري مان ٿي نهاري شام جو.

جيئن افق ڏي ٿو سفر سورج ڪري،
روز ويندو آ رٿاري شام جو.

سڌ پڙاڏو ٿي لڳي جڻ زندگي
ڪير پويان ٿو پڪاري شام جو.

ياد جي ڪليل بچي هڪڙي دري،
جيءُ ٿي جيڪا جاري شام جو.

زور ور لاءِ ڪامڻي سينگارجي،
وار ٿي پنهنجا سنواري شام جو.

ڏينهن گذري ٿو وڃي جيئن تيئن ڪري
زيب ڪيئن هڪل گذاري شام جو.

•

عشق تي هت ٿورڙو هلڪو رڪو،
دل چري جو يار ڪو الڪو رڪو.

راند جي پرواهه ڪا ناهي ڪبي،
هار جو يا جيت جو ڪٽڪو رڪو.

دوستي پل غير سان تنهنجي هجي،
دشمن لاءِ ها مگر دڙڪو رڪو.

صاف دل منزل به پو آسان آ،
ڪين من اندر ڪڏهن ڌوڪو رڪو.

سونهن جي چاهين ڏسڻ محبوب جي،
پاڻ آڏو سنڌ جو نقشو رڪو.

واءِ ۾ خوشبو ڇڏيو هاري پرين،
چاهه جو چندن چڱو چٽڪو رڪو.

زينب رڪجو پاڪ هن ماحول ڪي،
ڪين ڪاوڙ جو مٿان تڙڪو رڪو.

درد ٿو تير ٿاڻي هڻي ڇا ڪيان،
پڪ پيو ٿو سڃاڻي هڻي ڇا ڪيان.

چين دل جو ويو پيسجي پيڙهجي،
زندگي روز گهاڙي هڻي ڇا ڪيان.

لفظ منهنجا ڪٿي ها اگهاڙا ڏسو،
مفت ۾ ڪير ٿاڻي هڻي ڇا ڪيان.

صبح سج ٿو اٿاري ڇڏي نند مان،
ڇڻ پٿر ٿو اماڻي هڻي ڇا ڪيان.

هن ته فوتو لڳايا سڄي سنڌ ۾،
پر نٿو لاڙڪاڻي هڻي ڇا ڪيان.

زينب صورت ڏسي پوڳ مون ڪي لڳو،
زخم ٿو ڄاڻي واڻي هڻي ڇا ڪيان.

هر ستم جي اڃ پڄاڻي ٿي لڳي،
هوءَ خفا جاڻي واڻي ٿي لڳي.

شام گم سم ڇو اياڻي ٿي لڳي،
ياد ماضي درد هاڻي ٿي لڳي.

مون ڪيو شايد چڱو ڪو ڪم هجي،
زندگي جڻ ڪا ملاڻي ٿي لڳي.

هن سڪايا وار شايد ڇت مٿان،
اڃ هوا پي شاعراڻي ٿي لڳي.

ديس پنهنجي ۾ لڳان تو غير جڻ،
هرخوشي ڇو هت ڪساڻي ٿي لڳي.

اک زماڻا چور ڪي ٿي سونهن تي،
هوءَ پي ڪنهنجي نياڻي ٿي لڳي.

ڪير ڳرڪائي ويو سنڌ جو امن،
قوم ساري جڻ نماڻي ٿي لڳي.

پاڻ ڪي نيڪي ڳلي پئجي وئي،
زيب سنڌ پنهنجي مياڻي ٿي لڳي.

ڪين رهجي وڃي ڪا ڪمي پيار ۾،
اڃ وري هڪ هڪاڻي ڪبي پيار ۾.

حوصلو شام مون ڪي اچي تو ڏنو،
ديپ ڀاري ڪئي مون خوشي پيار ۾.

بي سبب تون رسين ٿو ڪلي لوڪ ٿو،
جان ڪيڏا ستم وئي سمي پيار ۾.

غم ته ناهي ڪبو دل لڳي ۾ پرين،
جيئن به گذري پلي زندگي پيار ۾.

گيت وايون غزل سڀ ڪيان نانءُ ٿو،
مون ته ارپي ڇڏي شاعري پيار ۾.

رات موٽي ويا خواب نيٺن منجهان،
پيڪڙائي دري تو ڇڏي پيار ۾.

چنڊ پاڪر منجهان رات مون هو ڏنو،
زيب پر جي وئي روشني پيار ۾.

•

ڌرتيءَ جو قسم،
روشنيءَ جو قسم.

سچ چئي، پو مران،
رهبريءَ جو قسم.

راڳ ۾ چاشني،
راڳيءَ جو قسم.

خواب جاڳي ڏٺو،
من مٺيءَ جو قسم.

داد ڪهڙو ڏجي،
شاعريءَ جو قسم.

ڪوڙ ڪيڏا هنيا،
عاشقيءَ جو قسم.

پير تنهنجا چمي،
ان جتيءَ جو قسم.

زين پنهنجو لڳو،
هر سنڌيءَ جو قسم.

تنهنجي مورت خيال ۾ آهي،
دل سدائين ڌمال ۾ آهي.

صاف ظاهر جواب منهنجو هو،
تو پڇو جو سوال ۾ آهي.

هن ته ويندي ڏني چمي گل تي،
رات گذري نهال ۾ آهي.

ڇو نهارين ٿي وائڙن وانگي،
ڪجهه ته تنهنجي خيال ۾ آهي.

نانءُ ڪنهنجو پيو هيو خط ۾،
حال جنهنجو حوال ۾ آهي.

مون ڪيو جو به آ پڳو مون کان،
منهنجي جيڪو مجال ۾ آهي.

ڪير دل جو مڪان ويو ڏاهي،
جان پوري جنجال ۾ آهي.

عشق ٿي ويو اداس ڳڻيءَ ۾،
اف محبت زوال ۾ آهي.

عرض هڪڙو به تو مڃو ناهي،
دل اڃان ان ملال ۾ آهي.

سور سو سو مگر وتان گهمندو،
ڪٿ نه اهڙو مثال ۾ آهي.

زيب ڪافر ٿيان وساري مان،
نيهن پهتو وصال ۾ آهي.

•

ياد مون وٽ آ ڪٿي تتلي پڳي،
شام تنهنجي گهر وٽان آئي اڏي.

روز ڪيڏا فاصلا گهٽجن پيا،
ڪيتري دنيا وٺي آهي سسي.

تو هئا گل ڪاغذي مون ڏي مڪا،
مون هٿن جي آ پرين خوشبو چمي.

رات پاڪر ۾ نه تنهنجو ساٿ هو،
تات ڪيئن تنهنجي پوي آخر سمهي.

خوبصورت ڇا ته وٺي منظر ڇڏي،
مون ڪٿي گل تان اڃان سرخي اگهي.

زيب ڇا ٿي آ ويو تو کي وري،
ڇو پلا هر هر وڃين ٿو تون رسي.

•

مون به در تي گلاب پو ڪيا ها،
پاڻ لئه جڻ عذاب پوڪيا ها.

بار سر تي هيو گناهن جو،
ڪو نه مون ڪي ثواب پوڪيا ها.

گل هوا ۾ اڏن ٿا گيتن جا،
ڪيڏا سرها خواب پوڪيا ها.

ڪو حجابن ۾ ٿو رهي مون کان،
ڪنهن ته رخ تي نقاب پوڪيا ها.

پوک پوکي هيم انگورن جي!
لوڪ سمجھو شراب پوڪيا ها.

ڪو ته آهي جو پيو ٿو لڪرائي!
جڻ اندر ۾ ڪتاب پوڪيا ها!

لڙڪ اڪڙين مان زيب ٿيا جاري،
مون ته نيڻن ۾ آب پوڪيا ها..!

قدرت جو اسرار وڻي ٿو.
سهڻن جو سينگار وڻي ٿو.

وڙهندو ٺهندو آهي هر هر،
ساجن جو تڪرار وڻي ٿو.

ڌرتيءَ سان آ پيار پراڻو،
سونهن پريو سنسار وڻي ٿو.

تو تان پنهنجي جان به صدقي،
سنڌڙي تو سان پيار وڻي ٿو.

ماڪي مصري کان پي منڙو،
محب منو منار وڻي ٿو.

تو ڪي ڏسجي ويهي جيڪر،
هڪڙو هي ڪم ڪار وڻي ٿو.

چوري چوري ڪوئي تان ئي،
جانب جو ديدار وڻي ٿو.

زيب سڄي دنيا کان بهتر،
دلبر تنهنجو پار وڻي ٿو.

عشق درياھ جو سفر آھي،
اڻ ڏٺي راھ جو سفر آھي.

ھي وڇوڙو مٿان ڇڏي ماري،
ڪيترو ساھ جو سفر آھي؟

وقت ڪيڏو اداس ٿو گذري،
ياد ويساھ جو سفر آھي.

رقص ۾ روح ٿو رھي غافل،
شھر گمراھ جو سفر آھي.

رات ڪاري ڏسان اکين آڏو،
چنڊ سان چاھ جو سفر آھي.

ڪير روڪي نگاه ڪي هاڻي،
سوچ ساڃاھ جو سفر آھي.

ھي وفا جو عذاب رستو ٿي،
وچ ۾ آڙاھ جو سفر آھي.

زيب ھي زندگي گلابي آ،
پر ڏکيو چاھ جو سفر آھي.

تون جي ٿيندي ڌار تہ مان وڪري ويندس،
ڪڪ پن ٿي او يار، تہ مان وڪري ويندس.

درد کڻي آنءُ اڪيلو ويندس ڪاڏي،
ھوندا سر تي بار تہ مان وڪري ويندس.

ويڇا پنھنجي وچ ۾ هاڻي ٿيندا ڏس،
تون نہ لڏي سنڀار تہ مان وڪري ويندس.

ٿوري ٿوري تي چو رسندو آھين تون،
ڏيندين جي آزار تہ مان وڪري ويندس.

دشمن ڪي پي وارو ملندو ڳالھين جو،
کلندو ھي سنسار تہ مان وڪري ويندس.

زيب اچي مان وينس جنھنجي پاڙي ۾،
ھو بہ ڪري تڪرار تہ مان وڪري ويندس.

•

تو لڏ ڪجهه ويچار ۽ ٻي ها،
تنهنجا پر معيار ۽ ٻي ها.

گلدستو هو منهنجي هٿ ۾،
تو وٽ ڪنهن لڏ هار ۽ ٻي ها.

مرڪن سان گڏ ڪير ڏسي هي،
گل تي لڙڪن لار ۽ ٻي ها.

۽ ۽ درجن ها استاد،
اسڪولن ۾ ٻار ۽ ٻي ها.

ٽڪرن ۾ هو چمرو منهنجو،
آئيني ۾ ڌار ۽ ٻي ها.

وقت ڪري ويو ويساهه گهاتي،
سر تي بچيا وار ۽ ٻي ها.

تنهنجو غم ٿو تڙپائي نه ته،
مون کي پي ڪم ڪار ۽ ٻي ها.

زيب اڪيلو واجهائي ٿو،
هن سان هن جا يار ۽ ٻي ها.

سڪين سان ڪري جو شڪايت وئي،
سڄي زندگيءَ جي عبادت وئي.

پڪي ٿي اڏامي ويون چاهتون،
صدين جي هلي سڀ رفاقت وئي.

نقابن ۾ مرڪي نهاري وري،
اڪين سان ڪري هو شرارت وئي.

جواني ته ڪائي هئي خواب ڪو،
اڇا وار ٿي ويا ۽ ذهانت وئي.

ڪڍي پاڻ سان سک ويو وقت ڇڻ،
الائي ته ڪا ڏي عنايت وئي.

وئين زيب کي تون اڪيلو ڪري،
حياتيءَ جي هاڻي ضمانت وئي.

•

رات سڄي هي ڳوڙهن هاڻا،
سڌڪن منهنجا هنڌ وهائا،

رڻندي رڻندي جھول ڀُسايا،
رڪجن ٿا ڪٽ نيڻ نماڻا.

کولي ٻانهون ڀاڪارن ٿا،
منهنجي در جا تاڪ پراڻا.

غم جي چادر ويڙهي وينس،
لڱ لڱ منهنجا آهن ساڻا.

منهنجي وس ۾ ناهن هاڻي،
ڪيئن جھليان مان پير اڀاڻا.

هيءَ گھڙي پي گذري ويندي،
ڏک سک ۾ ره راضي راڻا.

پيار ڪٿي ٿو زيڻ وساري،
ڏي نه اجايا يار وراڻا.

•

خوشين جو ماحول ڪٿي آ،
ٻاراڻو هو ڀول ڪٿي آ.

چين ويو اڃ ڪاڏي دل جو،
جيءُ تنهنجو جھول ڪٿي آ.

روز مرن ٿا ماڻهون سنڌ ۾،
جيون هت انمول ڪٿي آ.

رات ويو هو ڪوئي ڪنڀي،
ميڊيا ۾ چٽوڀول ڪٿي آ.

پاڪر ۾ آ منهنجي دنيا،
تنهنجي دنيا گول ڪٿي آ.

دشمن لاءِ آ پونديو ڪافي،
مون رکيو پستول ڪٿي آ؟

ڪين وري هو ملڻو هاڻي،
زيڻ وڃي تون ڳول ڪٿي آ.

•

ڳالهه ان کان مٿڀري هن درد جي،
نه ته هئي گهڙي ڪمي هن درد جي.

رابطو توڙي ويو هو بي سبب،
هي وجهه شايد ٻڌي هن درد جي.

بار چوڻو تون ٻيا دل تي ڪئين،
آرڳو ڪافي پري هن درد جي.

ڪجهه خوشين کي ڳاءِ پنهنجي گيت ۾،
چو ڪرين ٿو شاعري هن درد جي.

روشنِي ڪا پيار جي هت ٻارجي،
چڏڻ وسائي تو بتي هن درد جي.

هي حياتي پل گهڙي آ يار بس،
آ وڌي ٿي زندگي هن درد جي.

زيب تحفو ۾ چلو تو کان گهريو،
تو ڏني پر سوکڙي هن درد جي.

•

نه احساس آهي خوشي ۽ غميءَ جو،
اهو معجزو ٿو ڏسان عاشقيءَ جو.

نئين روز وڻندڙ شرارت ڪري ٿي،
هڻي پاند مرڪي وئي آ سڳي جو.

ڪيڏي سادگي سان ڪسي دل وئي آ،
ڪٿي فائدو هو وئي دوستيءَ جو.

ويو پيار وسري ته انسان کان اڄ،
ڳڀي لئه پرو حال آ آدميءَ جو.

خدا چو الائي ڏسي پيو تماشو،
ٿيو ڇا حشر آ هتي زندگي جو.

هجي ڪين واقف چپن جي لذت کان،
پلا ڪينئن ڄاڻي مزو هو چميءَ جو.

غزل گيت وايون لکان ٿو پرين لئه،
رڳو هو ته عنوان آ شاعري جو.

ڪري زيب اظهار دلڙي ٿري پئي،
مسين آه آيو ڪو موقعو خوشيءَ جو.

مون ته نيٽن ۾، رات ڪاٽي آ،
تو سوا ڪهڙي، ڏس حياتي آ.

ڇا چوان راڻا، روپ تنهنجي ڪي،
طلسماتي آ، رات ڪاٽي آ.

گهر اچي منهنجي ائين لڳو مونڪي،
درد پاتي آ، رات ڪاٽي آ.

ڪين ٿي پوري، ڪي صديون گهرجن،
ڳالهه باقي آ، رات ڪاٽي آ.

تو به ڄاڻين ٿو، آرزو منهنجي،
دل ته آتي آ، رات ڪاٽي آ.

غير جي هٿ ۾، آ چني تنهنجي،
مون سڃاتي آ، رات ڪاٽي آ.

زينب ڪي ڪوئي، ڏس ڏيو هاڻي،
ڇو اداسي آ، رات ڪاٽي آ.

•

مون غير ڏٺو توسان ڇا وقت اچي ويو آ،
ڄڻ موت ڪئي پيرا مون ساڻ گسي ويو آ.

هي سرد هيو موسم، مون ياد ڪيو توڪي،
من هيٺ مٿي کان ئي هر انگ پسي ويو آ.

هن شام اڪيلي ۾، جو سات هيو تنهنجو،
دلدار اويلو ڪو، ڄڻ ڪڪر وسي ويو آ.

ڇو حال ٿيو هوندو ان شخص نماڻي جو،
جنهن کان به ته جنهنجوئي معشوق رسي ويو آ.

آ رات سياري جي ۽ ياد وري تنهنجي،
خاموش فضا ۾ ڪو شور مچي ويو آ.

معمول اهو آهي تڪليف سهي ويججي،
ٿي لوڪ ويو ٻوڙو، انسان مري ويو آ.

ڇا زينب ڪيان ڪوئي، بي لوٺ مليو ناهي،
هٿ هاڻي حسينن جو، آزار وڌي ويو آ.

•

ٻاڻ ڪلندي گھڻن کي رلائي ويو،
پيار دنيا منجهان موڪلائي ويو.

ڪنهن هتي آ ڏني دشمني کي هتي،
ڪوڙ نفرت ۽ ڌوڪو وڌائي ويو.

ڪير مسجد اندر ٿو ڌماڪا ڪري،
شهر مان امن کي ڪو لڌائي ويو.

قرب سستو وٺي هو ويو ڳوٺ مان،
درد ڪيڏو مهاڻگو ڪپائي ويو.

بي ضميرن ڪئي آ حڪومت اچي،
ڪيس پنهنجا ته هرڪو ڇڏائي ويو.

قوم ڪيڏي ڏسان ٿو پریشان آ،
ڪوئي غيرت اتي تي لٽائي ويو.

زيب بهتر وطن لاءِ ڪري دوستو،
ديپ پنهنجي حصي جو جلائي ويو.

•

درد ۾ بيشڪ دعا ايڏي نه ڏي،
دشمنيءَ کي پر هوا ايڏي نه ڏي.

چنڊ پنهنجي ٿو ڏسان مان گود ۾،
جوش دل کي انتها ايڏي نه ڏي.

او حسينا عاشقن تي ڪر رحم،
دل لڳائڻ جي سزا ايڏي نه ڏي.

زندگي ويڙهي غمن جي چار ۾،
ساه کي تون ست منا ايڏي نه ڏي.

تو چين سان هو پياريو خوب هو،
تشنگي پو دلربا ايڏي نه ڏي.

ابتدا ٿي پيار جي ڪيڏي چڱي،
پو خواري بي وفا ايڏي نه ڏي.

وڃ ڪٽي فوتو پراڻا مون وٽان،
زيب کي هاڻي سخا ايڏي نه ڏي.

•

سرد موسم ۾ پرين محفل ڪجي،
چون ڪڪرن کي وري آنچل ڪجي.

قرب چوڊل ۾ منا سانڍي رکان،
پيار ۾ ٿوري گهڻي هلچل ڪجي.

جت هجي ساگر سڄو طوفان ۾،
عشق کي دلبر اتي ساحل ڪجي.

زندگي پنهنجي کتي ان کان اڳي،
هي ڪهاڻي پيار جي مڪمل ڪجي.

پاڻ تنهنجو هو پڇائيندو اچي،
پاڻ کي اهڙو ڪٿي قابل ڪجي.

ڳالهه ڪا هاڻي وطن لاءِ سوچجي،
شاعري سان لوڪ کي قائل ڪجي.

ٿي تماشو هي گهڻو آهي ويو،
زيب ڪنهن کي چو پلا پاڳل ڪجي.

•

سج ٿو آسمان مان گذري،
زندگي پئي گمان مان گذري.

هيٺ هاڻي ته ڏس ڪٿي يارب،
ڪير ٿو امتحان مان گذري.

ان ڪري پت چڙي اٿم ڊاهي،
من ڪڏهن هو مڪان مان گذري.

جنهن کسي آ غريب جي روزي،
شال هو ان جهان مان گذري.

نقش اهڙو نهي ويو دل تي،
پيو اڃان هو ڌيان مان گذري.

زيب کي ڪجهه قريب ڪر هاڻي،
هي حياتي امان مان گذري.

•

آئيني ۾ عڪس پنهنجو هو،
هو سڃاتل شخص پنهنجو هو.

گڏ هلي پيو پاڻ تي پاڇو،
مون ڏٺو ٿي رقص پنهنجو هو.

چار لمحا ئي خوشي جا ها،
پر غمن جو ڪرس *پنهنجو هو.

ڦوڏني ۾ ڦير ڇو ڏسجي،
ڪجهه ته ان ۾ نقص پنهنجو هو.

ڪين پرڃي پيٽ دولت سان،
ڇا ته ڏن جو حرص پنهنجو هو.

ٿورڙو ڪر ڀروسو مون تي،
دوستيءَ جو ورس *پنهنجو هو.

ڪو ته ڏي آواز ٿو مون کي،
هر سڳر سان ڏرس *پنهنجو هو.

ٿو ڪري هو زيب سان جيئو،
پيار ان کان سرس پنهنجو هو.

محبوب جي نظر جي جاگير تي وڃي ٿي،
ان جي چڱي ته ڄڻ ڪا تقدير تي وڃي ٿي.

جنهنجي ڏسي حسن کي، نازل جي شاعري ٿئي،
ڪنهن خواب کي ته حاصل تعبير تي وڃي ٿي.

دنيا عجيب آهي، قاتل اٿئي زمانو،
هت ديد دشمنن جي شمشير تي وڃي ٿي.

موسم اداس آهي، سوداءِ آ هوا کي،
تو وٽ تڏهن پڄڻ ۾ تاخير تي وڃي ٿي.

ساوڙ رهيو نه ساوڙ، تابش ڏسي نران ٿو،
تنهنجي اچي شهر کان لڪ، هير تي وڃي ٿي.

ڏس زيب بي بستيءَ جو، ڪوئي علاج آهي.
ڇو تو سواءِ دلڙي، دلگير تي وڃي ٿي.

•

(ڪرس منائي جو قسم)
ورس (يقيين اعتماد)
ڏرس (قافلي سان گڏ گهندڙ)

خالي بستر ماه دسمبر،
آء ڪڍي ٿو ساهُ دسمبر.

تنهنجو منهنجو سهڻا سائين،
هاڻ گهري ٿو ٺاهُ دسمبر.

پانهن ۾ اڄ پيڙي ناهي.
پار ڪجي درياھ دسمبر،

سرد هوائون جمهورن جيءَ کي،
ڪونه ڪري پرواه دسمبر.

ڏينهن وڇوڙو ياد رکان ٿو،
ڏيندو وڃ اتساه دسمبر.

آشائن کي ٿوڙي ويندين؟
تو تي هو ويساه دسمبر.

قهر ڪيائين ڪيڏا مون تي،
ڪيڏو آ بي پرواه دسمبر.

ويندي ويندي يار اسان جاءِ،
زيب ڪڍي ويو لاه دسمبر.

هي چمي پاڪر اهم ناهي رهيو،
يار جو مون تي ڪرم ناهي رهيو.

ڪوڙ منهنجو ئي ڌرم ناهي رهيو،
وسوسو يا ڪو وهم ناهي رهيو.

فت چٽا سارا، ويو رهجي نشان،
ڪو مگر تازو زخم ناهي رهيو.

دل صبر آهي ڪيو روئي رڙي،
من اندر منهنجي اُڏم ناهي رهيو.

پاڻ ٿوڙي واعدا آهي ويو،
پنهنجي وڃ ۾ ڪو قسم ناهي رهيو.

گيت وايون سڀ غزل وسري ويا،
ياد مون کي هڪ نظم ناهي رهيو.

ڪين سر مان ٿو اچي گائڪ مزو،
ساز ۾ ساڳيو رڌم ناهي رهيو.

هو به شايد ڪنهن سمي مليو هجي،
زيب جو پويون جنم ناهي رهيو.

موڪلايو تو جڏهن ڪئين لڙڪ هي چلڪن پيا.
دل اڱڻ تي ياد جا پيرا ڏسو جرڪن پيا.

ياد ڪر تون خط پراڻا پيار جا شاهد اٿئي،
لفظ ٿو تنهنجا ڏسان ڪاڳر مٿان مرڪن پيا.

پيار تو سان مون ڪيو هو چنڊ جي چانڊاڻ ۾،
رات جا منظر اکين ۾ ڪي اڃان چمڪن پيا.

بد نظر کان ٿو بچائي پاڻ ۾ اٽڪڻ پرين،
ٿانو پي گهر جي اندر جو ان ڪري ٺهڪن پيا.

چو خوشين ۾ غير ڪي دلبر پلا شامل ڪجي،
گڏ ڏسي دشمن اسان کي ساڙ مان جرڪن پيا.

ڪر قدر اخلاق جو ناياب آهي ٿي ويو.
سونهن جا عاشق اڃان ڪي راه ۾ ڀٽڪن پيا.

ڪين سهندو آهي ڪوئي يار ڪي گڏجي گهم،
سور مون کي هي زماني جا اڳي کٽڪن پيا.

گهاو ۽ گهرو ٿي ويو آ زيب غم ڪاڏي ڪجي،
ساه سڀ بيوس بڻي ٻارن جيان سڏڪن پيا.

منهنجو هو اصرار مسلسل،
تنهنجو هو انڪار مسلسل.

دل کي ٿورو پرچائي وٺ،
روئي ٿو جڻ ٻار مسلسل.

تنهنجا والا لڏندي لڏندي،
ڪن ٿا پڪ اقرار مسلسل.

ياد اٿي تو خط ۾ پيار،
لکيو هو اظهار مسلسل.

ڪيڏي دشمن ڪوشش ڪن پر،
رهندو سنڌ سان پيار مسلسل.

نيٺ ته ٿيندو ميل اسان جو،
ڏسندو پو سنسار مسلسل.

تصوير هڻي تنهنجي ڀت تي،
زيب ڪبو ديدار مسلسل.

•

ايندي ويندي تهڪ اڏاري ويندي آهي،
ننڊ ڪچي مان ئي ته اٿاري ويندي آهي.

دل جي ڪوسي واريءَ تي بوندون برسائي،
مرڪي مرڪي هوڻ نهاري ويندي آهي.

جذبا پوڙها ٿيندا ڪاٿي شاعر جا هن،
سونهن ته ويتر جوش اپاري ويندي آهي.

تهڪي تهڪي وينگس منهنجي نيٽن ۾ جو،
پنهنجا سهڻا خواب سمهاري ويندي آهي.

ڳوڙها منهنجي ڳل تان هوڻ چولي سان اگهي،
اڻيا منهنجا وار سنواري ويندي آهي.

گهر جو کولي دروازو ٿي ڪنهن کي ساري،
چائنٽ تي ئي ڏيغو ٻاري ويندي آهي.

جذبا پوڙها ٿيندا ڪاٿي شاعر جا هن،
سونهن ته ويتر جوش اپاري ويندي آهي.

منهنجو سڀ ڪجهه زيب ڪٿي هوڻ آهي ويندي
مون وٽ پنهنجو پاڻ وساري ويندي آهي.

هي به رستا ڪذاب رستا ها،
تو سوا جڻ عتاب رستا ها.

هر گهٽي پاڻ کي سڃاڻي ٿي،
هر گهٽيءَ ۾ عذاب رستا ها.

رات سڀن ۾ ڪو رنو هوندو،
صبح ڪٿ تي ته آب رستا ها.

چير شايد ٻڌي وئي گذري،
ڳوٺ جا سڀ رباب رستا ها.

زندگي بي لحاظ آ يارو،
موت جا بي حساب رستا ها.

عاشقيءَ ۾ خطا وئي گم ٿي،
چاهتن جا گلاب رستا ها.

زيب يادن منجهان نٿو نڪري،
ڪيترا ئي سراب رستا ها.

شاد اڀري سحر نئين سال ۾،
ڪر خدا هي نظر نئين سال ۾.

ساه جي ڪير ساعتن کي ڳڻي،
ڪيترو آ سفر نئين سال ۾.

خشڪ ٿي لڙڪ هي وڃن او پرين،
درد ڪر مختصر نئين سال ۾.

رات ڪاري مٿان سدا نين وسن،
ڪي امن جا ڪڪر نئين سال ۾.

تنهنجي رستن تي گل وڇائي رکان،
سڀئي ميڙي پٿر نئين سال ۾.

موٽ کائي ورن پڪي پيار جا،
چاه مان شام گهر نئين سال ۾.

آ دعا زيب قوم جاڳي پوي،
ٿئي ختم هي ڳهر نئين سال ۾.

•

گل ڪٽي روز خواب ۾ ايندين!!
رات جو چو نقاب ۾ ايندين؟

ان ڪري بار ها ڏٺو تو کي،
لوڪ آڏو نه تاب ۾ ايندين.

مون لنوايو پئي سوالن کان؟
تون اجايو جواب ۾ ايندين!!!

لال چمرو ڪيو پرين ڇا لئ،
پڪ هئي تون حجاب ۾ ايندين.

زندگي ان خيال ۾ گذري،
تون به ڪڏهن شباب ۾ ايندين.

واه عنوان نانءُ آ تنهنجو،
زيب جي ئي ڪتاب ۾ ايندين.

•

يار جو پيڇو ڪجي،
پيار جو پيڇو ڪجي.

ڏور ڇو رهجي پرين،
سار جو پيڇو ڪجي.

راند پل ڪوئي ڪتي،
هار جو پيڇو ڪجي.

ڌڪ لڳي ويڃي سمي،
وار جو پيڇو ڪجي.

باه ۾ ساڙي حسد،
خار جو پيڇو ڪجي.

ڪنهن وڇايون ڇڏ ڪڍي
چار جو پيڇو ڪجي.

زيب ڪيئن ٿو خوش رهي،
پار جو پيڇو ڪجي.

•

کوڙ اڌ ۾ ڳالهيون رهجي ويون،
ڪت تي تنهنجون واليون رهجي ويون.

پيٽ پرڃي هو ويو تو کي ڏسي،
پُڙيل سي ٿالهيون رهجي ويون.

رات روئي ڳل اگهي مون ها ڇڏيا،
صبح اڪڙيون آليون رهجي ويون.

زندگي جون سڀ بهارون ويون لنگهي،
ڪجهه مندون متواليون رهجي ويون.

ڪين رت جو هڪ ڦڙو باقي بچيو،
ڪوڪليون ئي ناليون رهجي ويون.

زيب کي هو پيار تو ايڏو ڏنو،
هٿ مليندي ساليون رهجي ويون.

•

ساڪ پت وشواس کي ٿوڙهو وجهان،
رات ورهه اُماس کي ٿوڙهو وجهان.

لڙڪ نيٽن مان وهڻ ئي چو ڏجن ،
اڪ اندر الماس کي ٿوڙهو وجهان.

ٿو مروڙي روز هو نازڪ ڪليون،
بي رحم راڪاس کي ٿوڙهو وجهان.

ڪين چاهت جي لذت جنهن مان ملي،
چو نه اهڙي چاس کي ٿوڙهو وجهان.

غاصبن سنڌ جي لڪي تاريخ سڄي،
ڪوڙ جي اتهاس کي ٿوڙهو وجهان.

ڪربلا جا ڪيس هن جاري اڃان،
شل يزيدي باس کي ٿوڙهو وجهان.

او فسادي ديس جا هي ڇڏ ٻڌي،
تنهنجي هر ٻڪواس کي ٿوڙهو وجهان.

شاه کان وڌ جو سڄو آ شاه جو،
زيب اهڙي داس کي ٿوڙهو وجهان.

بس قصو آهي رهجي ويو مام م،
مون نه ماڻي خوشي يار الزام م.

عشق هاڻي وڌي ٿي ويو آهي ٻڙ،
مون تنگي دل رکي آ ڊگهي لام م.

هن ڏنو گهاءُ اهڙو اويسار جو،
ناؤ ڄڻ ٿي ٻڏي تار اوسام م.

پيار ڪيڏو ڏنو يار ويساه سان،
ٿي بڪايل پڪي وڇڙيس دام م.

عشق سولو نه آ عشق سادو نه آ،
پوڳڻي ٿي پوي جان انعام م.

هڪ رڳو مون ڦٽائي نه آ زندگي،
مون ڏنو ڪين هو به آرام م.

چاه بي چين کي ڪير ٿو سڏ ڪري،
ڪير هي زيب آ جو رليو شام م.

•

غم غصو اختلاف ويڙهي رڪ،
گندگيءَ جو لحاف ويڙهي رڪ.

جت هجي چور پاڻ منصف پي،
تون به ڪارو غلاف ويڙهي رڪ.

قوم هڪ ٿي اڃان ڪٿي آهي،
پيشوا هي * ڪشاف ويڙهي رڪ.

پروسو ڪو متان ڪرين ڪنهن تي،
ڪوڙ کان انحراف ويڙهي رڪ.

درد پاڪر پري اچي ويٺو،
چاه سان اعتراف ويڙهي رڪ.

ڪير هي ساز ٿو ٻڌي هاڻي،
راڳ پنهنجو شفاف ويڙهي رڪ.

روز ٿئي ٿو قتل عدالت جو،
هي سچو انڪشاف ويڙهي رڪ.

منصفاڻا اصول وڪجي ويا،
زينب دل جو شگاف ويڙهي رڪ.

* ڪشاف - غلاظت، گندگي

حادثا ڪيترا زندگيءَ سان ٿيا،
دور سارا اهي بندگيءَ سان ٿيا.

چاهتون واجبي، محبتون مطلبي،
ڪيس ڪيڏا هتي عاشقيءَ سان ٿيا.

هواچي پوش ۾، روپ پنهنجو مٽي،
سي ته گهمراه ها سادگيءَ سان ٿيا.

رات پاڇو اڪيلو دڳن ۾ هيو،
ڏوڙ رستا سڄا چو مٽيءَ سان ٿيا.

ڪجهه ته مرضي به شامل هئي يار جي،
درد مهمان مون وٽ خوشيءَ سان ٿيا.

ديد تصوير تي جيئن وڃي آ پئي،
نيٺ واقف پرين شاعريءَ سان ٿيا.

زينب شايد اڃان هو ستو آ ڪٿي،
خواب اڳ ۾ ڪٿي دلبريءَ سان ٿيا.

•

لوڪ هڪڙي سوال ۾ گم هو،
ڪو ته تنهنجي خيال ۾ گم هو؟

رات آغوش ۾ ستي ويڙهي،
صبح هڪ سال، سال ۾ گم هو!!

ڪين درويش کي سڃاڻي ڪو،
هوش شايد جلال ۾ گم هو!!

دوستن جي خبر پئي مون کي،
پنهنجي هر ڪوئي حال ۾ گم هو!!!

شهرتن جي تلاش ۾ ڪوئي،
پاڻ پنهنجي زوال ۾ گم هو...!!

ڪير شهباز لال کي ڳولهي،
جڳ سڄو هت ڌمال ۾ گم هو.

زيب ڦاٿل نه ٿي سگهيو مون کان،
ڪنهن پئي ئي مثال ۾ گم هو.

•

دوستيءَ جو ٻارجي ديهڪ،
روشنيءَ جو ٻارجي ديهڪ.

چاشني ڪا ياد جي ڀرجي،
تازگيءَ جو ٻارجي ديهڪ.

چيڙ دل جي تار کي ساڻي،
راڳڻيءَ جو ٻارجي ديهڪ.

ڇو رلن ٿا خواب نيٽن ۾،
اڪ دريءَ جو ٻارجي ديهڪ..

پيارجي ڪا ئي گهٽي ڳولي،
زندگيءَ جو ٻارجي ديهڪ.

گيت وايون ۽ غزل ڳائي،
شاعريءَ جو ٻارجي ديهڪ.

ڇو نه ادبي لات سان گڏ ڪو،
شاعريءَ جو ٻارجي ديهڪ.

زيب دل جي راه تي هيڪر،
دل لڳيءَ جو ٻارجي ديهڪ.

پرين روز ڏيندا رهيا جي اسان کي،
نَوَن تن فتن تي لڪون گيت ڪوئي.

پرائن خوشين تي نچڻ کان ته بهتر،
پنهنجي غمن تي لڪون گيت ڪوئي.

اڃان وقت آيو نه آهي ملڻ جو،
پلا ڪيئن وڃن تي لڪون گيت ڪوئي.

اٿي زيب پارت سدا هن مٽيءَ جي،
مٽي هن چمن تي لڪون گيت ڪوئي.

•

وفا جو لب تي لڪون گيت ڪوئي،
حنا سان هٿن تي لڪون گيت ڪوئي.

خطن ۾ نياپا مڪا ها سوين پر،
پڪن جي پرن تي لڪون گيت ڪوئي.

لڪيومان گهڻو ڪجهه لب تي ڳلن تي،
گلابي بدن تي لڪون گيت ڪوئي.

اها وقت جي سخت آهي ضرورت،
وري اڄ وطن تي لڪون گيت ڪوئي.

سڪايو سنڌو جن حرامن اسان جو،
پلا ڇو ڪتن تي لڪون گيت ڪوئي.

وڃي ڇا اسان جو ته ڪشمير سان ڏس،
سنڌ جي ڀڄن تي لڪون گيت ڪوئي.

گهر گهتي اداس آهي ڪٿي،
دل چري اداس آهي ڪٿي.

وقت کي وڃن لڳي پير پل،
زندگي اداس آهي ڪٿي.

ساهه مان سواد ڪاڏي وڃي،
هر خوشي اداس آهي ڪٿي.

شام کي لباس ڳاڙهو هئو،
روشني اداس آهي ڪٿي.

گيت سڀ وڃن رسي پاڻ کان،
شاعري اداس آهي ڪٿي.

زينب يار کي ٻڌايو ڪٿي،
دلبري اداس آهي ڪٿي.

•

گل رکي ها تو مڪا جو ڊائريءَ ۾،
مون ڪئي ٿي آبياري شاعري ۾.

پيار جون چڪيون وٺي پوکي اکين ۾،
سا رهي خوشبو سموري زندگي ۾.

قوم کي ڪو شل جڳائي مرد مومن،
معجزو ٿو ڪو نه ڏسجي رهبري ۾.

دل ستمگر آ زمانو ڪين ڪر غم،
پوڳڻو ٿو هت پوي سڀ دل لڳي ۾.

تو چپن سان جو ڏٺو هو جام مونکي،
مان اڃان گم ٿو رهان ان مڪشي ۾.

هوءَ سراپا آ حيا جو زينب پيڪر،
جا لڪايون منهن وڃي ٿي چادريءَ ۾.

•

گل کي پاڪر پاتو آهي،
دامن خار ۾ ڦاٿو آهي.

درد ڪٿي ٿو دل مان نڪري،
اهڙو هن سان ناتو آهي.

ڪنهنجي آڏو عرض رکي ٿو؟
ڪيڏو من جو سادو آهي.

تون به زمانا شاهد رهجان،
پنهنجو پختو وعدو آهي.

موڳو ٿي ويو لوڪ سمورو،
هن جو پردو لائو آهي.

خيالي ويٺو محل اڏائي،
شاعر جڻ ڪو رازو آهي.

ڪيئن ڇڏجي زيب وساري،
وقت اڃان هو تازو آهي.

•

دل بني ۾ درد ڳاري مون ڇڏيا.
خواب نيٺن ۾ سمهاري مون ڇڏيا.

درد سان پنهنجي شناسائي هڻي،
لڙڪ پلڪن جي ڪناري مون ڇڏيا.

سونهن جا چرچا هئا هر چوڪ تي،
گل گهڙا رستن تي هاري مون ڇڏيا.

دل چري کي ڪير سمجهائي نٿو،
ويد جا رستا نهاري مون ڇڏيا.

بي ڪفن احساس جا لاشا ڪٿي،
وقت جا لمحا گذاري مون ڇڏيا.

زيب يادن جا ڪبوتر اڄ وري،
شام کان سارا اڏاري مون ڇڏيا.

•

محبت ميارون ڪڍي آ پڳي.
سڪي ڪوڙ سارون ڪڍي آ پڳي.

لڪي لوڪ کان پير پيرن ڏئي،
گهٽيءَ جون نهارون ڪڍي آ پڳي.

نظر ۾ رکي هوءَ وفا جو پير،
سميڙي بهارون ڪڍي آ پڳي.

شڪايت اندر ۾ لڪائي مگر،
رڳو لڙڪ لارون ڪڍي آ پڳي.

ڳلي ڳوٺ سارو لتاڙي پيرن،
سجا پير فارون ڪڍي آ پڳي.

اچي چين ڪاڻي پلا زيب ڪي،
گلانون قطارون ڪڍي آ پڳي.

•

دل جو شهر سڃاڻي پهتو،
پنهنجو پاڻ وڃاڻي پهتو.

ڪنهنجو ڪنهنجو درد لڪائي،
ڪنهن کان پاڻ لڪائي پهتو.

تار اکين ۽ سڌڪا ها ڪي،
پيرين پنڌ پڇاڻي پهتو.

خالي مرڪ اياڻي چپ تي،
رڻندو لوڪ ڪلاڻي پهتو.

سونهن سموري سانڍي من ۾،
اک جا تاڪ ورائي پهتو.

ڪاون تان پي آيو گذري،
رنڊڪ روڪ هٽائي پهتو.

زيب اڏيءَ تي سر هو پنهنجو،
دشمن ڪي چرڪائي پهتو.

•

بي وجهه چو ختم معاملا ٿو ڪرين،
پاڻ پنهنجا پرين فيصلا ٿو ڪرين.

خواب ۾ مان اڪيلو هيس اي مٺا،
خواب ۾ پي سڄڻ فاصلا ٿو ڪرين.

ڪلفتون ڪي اندر ۾ رڪي بي سبب،
هرخوشي هاڻ چو ڪوٺلا ٿو ڪرين.

زندگيءَ جو سفر ڪيترو آ ڪئن،
پيار ۾ چو اڃان مسئلا ٿو ڪرين.

انت ڪوئي نه هو درد جو دلربا،
عشق ۾ هجر جي ڪربلا ٿو ڪرين.

ڪا سڄي ڳال هاڻي ٻڌاءِ زيب تون،
دل چري ساڻ چو مشغلا ٿو ڪرين.

•

ڪو وفا ۾ ڪال آيو ڪين ڪي،
خيال ۾ پي خيال آيو ڪين ڪي.

زندگي پنهنجي وئي گذري ائين،
جڻ مهينو سال آيو ڪين ڪي.

پروسو ڏس واعدن تي چو ڪجي،
هو ڪري بيحال آيو ڪين ڪي.

ست پتيتو پيءُ پيو ڪت تي هيو،
پت پڇڻ احوال آيو ڪين ڪي.

پاڻ کان پاڇا وڏا ٿيندا ويا،
زيب هو هرحال آيو ڪين ڪي.

•

عشق ڪرڻ ڪو سولو ناهي،
هو ٿو ماس هڏن جو لاهي..!!

ناه ٺڳي جا ويٺو ناهي،
ڪيڏو اونهو ماڻهون آهي.

درد سٺا سون درشن ڪارڻ،
منهنجو پنڌ اجايو ناهي.

پاڻ اڪيلو ويٺو سوچي،
ڇا ٿو ناهي ڇا ٿو ڊاهي.

نيٺ ته توکي وٺيو ماڻي،
مان بيٺو هان لاهي پاھي.

تنهنجي هڪ تصوير ڪيڏان مان،
هڪر منهنجو من ٿو چاهي.

هر هڪ تنهنجو راز اڪين تي
ڪير اوهان سان سينو ساھي.

خوابن ۾ ئي يار اچي ڏس،
زيب ستارا ايندو لاهي.

جو قصو اعزاز ۾ آهي ٿيو،
ڄڻ تماشو راز ۾ آهي ٿيو.

تو نه ڄاتو لفظ گونگا ها ڪٿي،
مسئلو آواز ۾ آهي ٿيو.

خواب منهنجا ڪين تو تائين پڳا،
رنج بس پرواز ۾ آهي ٿيو.

ڪجهه ته رهجي آ ويو شايد فتور،
پيار دل ناساز ۾ آهي ٿيو.

راضِي سان زندگيءَ ۾ جو ملي،
ڪٽ مزو ايلاز ۾ آهي ٿيو.

بي سبب بدنام هي جو زيب آ،
عشق تنهنجي ناز ۾ آهي ٿيو.

•

عشق جو احسان جيڪر ٿي پوي،
هو وري مهمان جيڪر ٿي پوي.

تون گهرين ٿو ڇا زخم دل جا ڏسڻ!!
جسم تي نشان جيڪر ٿي پوي؟

ديس جو هر هڪ ٻچو شل پئي اٿي،
غير لاءِ طوفان جيڪر ٿي پوي.

گهٽ جنت کان ناهي هيءَ ڌرتي پرين،
آدمي انسان جيڪر ٿي پوي.

چپ اچي بس تون رکين هن دل مٿان،
درد جو درمان جيڪر ٿي پوي.

جهٽ ختم ٿي ملڪ مان غربت وڃي،
هڪ سڄو عمران جيڪر ٿي پوي.

حق ملن حقدار کي پنهنجا اڱر.
پاڪ پاڪستان جيڪر ٿي پوي.

•

تعمير تي نظر آ،
تقريب تي نظر آ.

دشمن رکي اسان جي،
تحرير تي نظر آ.

دلگير دل نه ٿي تون،
مهمير تي نظر آ.

شل سون ٿي پوان مان،
اڪسير تي نظر آ.

هو خواب ۾ اچي ٿو،
تعبير تي نظر آ.

تنهنجو نذير ناهي،
تصوير تي نظر آ.

پنهنجو وطن پري ٿو،
ڪشمير تي نظر آ.

هن زيب عاشقي جي،
توقير تي نظر آ.

اوهان جي شهر پيو اچيو سڌائين،
زمانو کان نڪي ڊڄيو سڌائين.

چڱو هاڻي ڪيون ٿا موڪلائي،
رهي جي زندگي ملبو سڌائين.

هوا جو رخ نه ٿو موڙي سگهان مان،
مگر حالات کي متبو سڌائين.

برن سان چو رکي ياري پلا ڪو،
نه اهڙو واسطو رکبو سڌائين.

محبت مفت ۾ حاصل نه ٿيندي،
هتي آ وٺو ڪٽبو سڌائين.

پڪي سڀ پيار جا ويندا اڏامي،
وڻن کي جي اڱر وڍبو سڌائين.

ڪبو افسوس ڪهڙو بي وفا جو،
نه اهڙو زيب ڏک سڄو سڌائين.

•

ٽهڪ ڪل ڪيڪار ئي ساڙي ڇڏيئون،
لال لب رخسار ئي ساڙي ڇڏيئون.

تي محبت آ مهانگي شهر ۾،
ان ڪري بازار ئي ساڙي ڇڏيئون.

جنهن ٻچن لاءِ سال سارو گڏ ڪئي،
ان اڳيان سا پار ئي ساڙي ڇڏيئون.

ڏند سارا وقت ٽوڙي ويو سندس،
پو تڏهن سينگار ئي ساڙي ڇڏيئون.

هڪ ئي پٽ ويو دشمنيءَ جي ور چڙهي،
ماءُ جو سنسار ئي ساڙي ڇڏيئون.

ڪيس چئجو پاڻ کي قابو رکي،
زيب تنهنجو پيار ئي ساڙي ڇڏيئون.

•

سندوءَ جي محبت جو الزام آهي،
ڪيڏو خوبصورت هي انعام آهي.

مجان ٿو ته آهي اهو ڏوه منهنجو،
ڪيو مون وطن ساڻ انجام آهي.

مرڻ لاءِ هميشه رڪن ٿا تيار،
ڪٿي ڪين جوڌن کي آرام آهي.

ڪچو لاڙ ڪاڇو اتر ڪوه سارو،
سڄي سنڌ منهنجي ته گلڦام آهي.

ڊڄي ويا ڪميٽا ٻڌي جو ٻڌي هو،
سندن گهر ۾ اڄ پي ته ڪهرام آهي.

اهي سامراجي ڪميٽا ڪٿان جا،
وڌي انگ هنڌي ٿيو جام آهي.

وڃي ٿو وطن هي فلسطين ٿيندو
اڃا قوم پنهنجي کي آرام آهي.

حقيقت اها مون ڪئي جڳ اڳيان آ،
تڏهن زيب هر هنڌ تي بدنام آهي.

دل تي ضابطو آهي،
گڏ هو دوستو آهي.

ويڙهي ڄڻ گلابن کي،
پر ۾ ڪو ستو آهي.

هو مون سان رسڻ تنهنجو،
ماضي جو قصو آهي.

واهل جو وهي نڪتو،
ڳل تائين پڳو آهي.

ڇو مدهوش ٿا سمجهو،
خوشبو جو نشو آهي.

اهڙو زندگي ۾ پل،
ايندو اوچتو آهي.

پانهن جو هجي پاڪر،
هڪڙو واسطو آهي.

ڪشتي زيب ڪاغذ جي،
هڪ هي رابطو آهي.

فطرت مري وئي آ، انسان آ ڏچي ۾،
حالات کي ڏسان ٿو، ڀڳوان آ ڏچي ۾.

حق سچ چوڻ به ڏوهي، غربت گناه آهي،
احساس آ ڪٿي هت، ايمان آ ڏچي ۾.

ڪاوا اڀار کي ڪو، بازار ۾ ويو هو،
خطرو نظر اچي ٿو، طوفان آ ڏچي ۾.

مان درد کي لڪائي، ڪاٿي رڪان ٻڌايو،
ظاهر ڪجي مگر هي، ارمان آ ڏچي ۾.

خواهش رهي سدائين، توڏي کلي ڏسڻ جي،
مشڪل وئي وڌائي، امڪان آ ڏچي ۾.

مالهي ويو ڪپائي، سڀ پور باغ جو هو،
ڪوڪين گل بچو آ، گلدان آ ڏچي ۾.

رهزن پيا گهمڻ ٿا، ڏس ديس ۾ هزارين،
ٿو ميزبان سوچي، حيران آ ڏچي ۾.

هڪ ٻار يار جو مان، چمرو پڙهان ڪتابي،
پريزيب کي وڌو هن، شيطان آ ڏچي ۾.

•

تنهنجي چاهت پاڻيءَ وانگي،
فرضي جڻ ته ڪهاڻيءَ وانگي.

رشتو توسان پو به نڀايو،
ساجن ريت پراڻيءَ وانگي.

دل جو ڪمرو تو بن آهي،
خالي مرڪ اڀاڻي وانگي.

ڀاڳ اچي شل واپس موٽي،
موسم سرد پڄاڻيءَ وانگي.

رات رني ڪا ارمان تي،
منچر جي ته مهاڻيءَ وانگي.

زيب ڏٺو اعزاز اصل کان،
تو کي من جي راڻيءَ وانگي.

•

چاندني پونء تي ٿي چٽي آ وئي،
سانوري مسڪرائي لڪي آ وئي.

روبرو تون هجين چاه تنهنجو هجي،
چوڪري جو دلا سوڌئي آ وئي.

روز جهيڙو ڪيو هو اسان پاڻ ۾،
پوپري اڄ اچانڪ نهي آ وئي.

ڏک ته هومامرو پو مگر ڇا ڪجي،
هن غمي ۾ ڏٺي ڪا خوشي آ وئي.

صبح کان مست مان مور ڪي هو ڏٺو،
ڊيل ڪائي صحن تي نچي آ وئي.

پيار جي هن ڪري آ ڇڏي انتها،
اڄ وري لوڪ آڏو چمي آ وئي.

زيب دل ڪي به طاقت وڌي آ ملي،
ڏک ته جيون سڄي جا ڪٽي آ وئي.

•

اوچتو ائين ٿي وئي هوءِ اوپري،
حادثي ۾ جيئن ويو ڪو ئي مري.

خوب گهر ۾ ڇهچتو هو جو متل،
ڪين منهنجو ڪو ذڪر نڪتو وري.

تنهنجي در جو ٿي مجاور شل رهان،
مان بنا پئسي ڏيان پو نوڪري.

پاڻ تي ڪاوڙ ڪيان تو روز مان،
هو به آخر چو نه ٿي ٿئي اڳيري.

حال منهنجو ڏس زماني کان پڇي،
بي پلا ڪهڙي ڪرايان خاطري.

چاندني ۾ جيئن ڏٺو چمرو صنم،
حور جنت جي لڳي ٿي ڪا پري.

چور ڪين ٿي تون شڪايت زيب کان،
روز تو وٽ آ پري هن حاضري.

•

ڏسندي ڏسندي سڪ مٽجي ويندا آهن،
تصويرن جا رخ مٽجي ويندا آهن،

گڏ ڪائيندڙ ڌوڪو ڏيندا هن اڪثر،
ماڻهن جا ڪيئن مڪ مٽجي ويندا آهن.

وڇڙي ويندڙ لمحا دل تي هن تازا،
يار ڏسي سڀ ڌڪ مٽجي ويندا آهن.

سات ڏئي تو مون کي آ ويساه ڏنو،
دارين جا بس جڪ مٽجي ويندا آهن.

ڌوڪڙ هوندو آهي جڏهن ڪيسي ۾،
مٺن ۾ ئي لڪ مٽجي ويندا آهن.

سندو ۾ مون پيڙي لاتي ڪاغذ جي،
ڏوهارن کان ڪڪ مٽجي ويندا آهن.

اوندا هي ۾ زيب هلون ٿا جنهن پاسي،
چانڊوڪي جا پڪ مٽجي ويندا آهن.

•

جڪ.....ڊاڙ، لٻاڙ

ڪڪ.....جمڳا جموڙا.

پڪ.....مئيني جا پڪ (اوندا هوءِ سهاڻو)

هوئي ملي زندگي زندگي ٿي وئي،
راه ۾ روشني روشني ٿي وئي.

خاڪ اڏندي پري کان سڃاڻي وٺي،
روح سان جيئن ملي تازگي ٿي وئي.

هوئي لڪي لوڪ کان رات آئي جڏهن،
چير چمڪي وري ڪلهي ٿي وئي.

رات ڪڪرن منجهان چنڊ پاتو ليو،
گهر گهٽي چاندني چاندني ٿي وئي.

هن هوا جي هٿن ۾ ڏئي آ مڪي،
مهڪ جيئن آ پڳي شاعري ٿي وئي.

زيب رڪجي نٿو ياد جو سلسلو،
در بدر چو پلا عاشقي ٿي وئي.

•

جنون ڪونهي ڪو، غرور ڪونهي ڪو،
سڪون ڪو دل کي سرور ڪونهي ڪو.

اصول ماڻهن مان، ويو هليو ڪاڏي،
سڃاڻ ناهي ڪا، شعور ڪونهي ڪو.

جمال تنهنجو بي مثال آ اهڙو،
ڪٿي ٻڌائڻ جو، ضرور ڪونهي ڪو.

اداس دل هڪڙي، ٻه ٽهڪ هن مون وٽ،
پيو ته ڪو تحفو، حضور ڪونهي ڪو.

اثر چميءَ جو ئي، اڃان هلي پيو هي،
ڪڏهن چڪيو ڪوئي، انگور ڪونهي ڪو.

سوال ڪهڙا هن، حساب هي ڇا ڄا،
ته پيار ۾ رکبو، وڇور ڪونهي ڪو.

اچڻ به چاهين جي، غريب خاني تي،
ته زيب جو هي گهر، به ڏور ڪونهي ڪو.

دل جي آڳر مٿان نمي آهي،
رات وسندي رهي غمي آهي.

جي ٿيو هو گناه آدم کان،
ڇو ذميوار آدمي آهي.

پاڻ ڏي ڇنڊ ٿو سڏي مون کي،
چاندني رات طلسمي آهي.

هو ته پانهن ۾ ٿو اچڻ چاهي،
پيار ويساه جي ڪمي آهي.

ڌار ٿيندي رنو ته هوندو هو،
هت به ماحول ماتي آهي.

ساه منهنجو به آهي تو جهڙو،
دل جو تڙپڻ به لازمي آهي.

تنهنجي خاطر مدار مان هڪڙي،
زيب رهجي وئي چمي آهي.

وک کٽي پوئتي هٽائي آ.
تنهنجي ڪاوڙ رڳو اجائي آ.

سات پنهنجو پرين ڦٽائڻ لاءِ،
هيءَ هوا دشمنن هلائي آ.

خاص انسان جي ڪجي سيوا،
ڳالهه قرآن هي ٻڌائي آ.

سوچ احساس جي رکي دل ۾،
لوڪ سان مون ڪئي پلائي آ.

سڀ شهر مان اهو ٻڌي آيس،
ڳالهه تو هي مگر لڪائي آ.

يار ڪجهه هوش سان قدم ڪڍجي،
هي جواني ته ڏوڙ ڇائي آ.

زيب ثابت قدم هيو تو سان،
هيءَ محبت اڃان اها ئي آ.

هو به هن ڪيل ۾ ته شامل هو،
جنهن جي دل ۾ پيو سمايل هو.

رات ڪڪرن چٽيون هنيون آهن،
هر هنڌان آسمان ڦاٿل هو.

مان رهان تو پيار کان واقف،
درد منهنجو به آزمائيل هو.

مون چيو انتظار تو ماري،
هو چوي تو ته وقت حائل هو.

هٿ ڇڏائي وئين لڳو مون کي،
جڻ پري ڪيترو ته ساحل هو.

عشق مدهوش تو وڃي ٿيندو،
ڇو اڃان ايترو اڃايل هو.

در ڇڏي ڇو وڃي پلا ڪاڏي،
زيب تو وٽ جو يار ڦاٿل هو.

•

ڪين ڪنهن جو مثال ڏيندي ڪر،
ڪجهه هيڏي پي خيال ڏيندي ڪر.

پاس هي امتحان ڪرڻو آ،
سخت تون پل سوال ڏيندي ڪر.

ڏينهن مان هيڪلو ڪتي ويندس،
رات بخشي جمال ڏيندي ڪر.

لڙڪ هٿ سان نٿي اگهين جي تون،
گل اگهڻ لاءِ رومال ڏيندي ڪر.

خاص مون کي پسند هي آهن،
ان چين جو گُلال ڏيندي ڪر.

ڪر وچن يار زندگيءَ خاطر،
پيار هر پل نهال ڏيندي ڪر.

زيب الڪو متان رهي دل ۾،
پاڻ پنهنجو حوال ڏيندي ڪر.

•

خيال دل نشين هو شباب ڇا ڪمال هو،
نقاب ۾ به مون ڏٺو حسين بي مثال هو.

نگاه جو نگاه سان ملڻ به معجزو هيو،
پري رهي ڏٺو اڃان به رابطو بحال هو.

پيار سان نهارجي رهي مگر هوش سان،
ڪلال ۾ خمار هو، خمار ۾ ڪلال هو.

نه ياد ڪو دليل هو نه ڄاڻ ڪا پروڙ آ،
دماغ ۾ ڦري پيو ته ڪالهه کان سوال هو.

زمين تي بسر ڪجي، سڪون ساڻ زندگي،
يقين سان چوان اهو، ڀلا ڪٿي محال هو.

اداس زندگي ڏئي، فريب دوستيءَ ڪيو،
خوشي به بي مزا ملي، وڃي بچو ملال هو.

هي بي بقا جهان آ، ڪجي به اعتبار چو،
اچي پڳو قريب زيب وقت جو زوال هو.

•

صبح جي ٿي ابتدا تو سان ڪجي،
اک ملائي ارتقا تو سان ڪجي.

عشق جو آغاز تنهنجي نانءُ سان،
پيار جي بس انتها تو سان ڪجي.

ڏس پلا تالو چپن تي چو هجي،
گفتگو ڪا خوامخواه تو سان ڪجي.

عام سان هي تذڪرو بس عام هو،
راز دل جو دلربا تو سان ڪجي.

سادگي سان زندگي گهر گهارجي،
عيش عشرت جابجا توسان ڪجي.

لوڪ سان چو ڳالهه تنهنجي مان ڪيان
چو نه تنهنجي ٿي ڳالا تو سان ڪجي،

ڪو قصو مشهور ٿي جيڪر وڃان،
پاڻ ڪي ڪجهه لاپتا تو سان ڪجي.

زيب پنهنجو درد چو سانڍي رکان،
سور سارو برملا تو سان ڪجي،

اچي زندگيءَ تي اڪيون تو رکيون،
اسان جي خوشيءَ تي اڪيون تو رکيون.

ڏٺي ڪين جيڪي اندر درد ها،
نڪي دل ڏکيءَ تي اڪيون تو رکيون.

هيو غور محبوب جي رخ مٿان،
رڳو هڪ چميءَ تي اڪيون تو رکيون.

نه ڪو پهر واندو نڪي هوش هو،
نه ڪهڙي گهڙيءَ تي اڪيون تو رکيون.

ڏسين ها اگر هي ڪنڊا راه جا،
گلن ٽوڪريءَ تي اڪيون تو رکيون.

نظر چو نه آئي پلا دشمني،
وڃي دوستيءَ تي اڪيون تو رکيون.

سڄي زندگي آ مليو ڇا هتي،
هيون سادگيءَ تي اڪيون تو رکيون.

نه هي زيب رستا نظر ٿا اچن،
سڄي روشنيءَ تي اڪيون تو رکيون.

واٿڙيءَ فاصلا ٿي ڪيا خوامخواه.
دل ڏيريءَ فاصلا ٿي ڪيا خوامخواه.

چنڊ ويجهو ڪري پاڻ کي روز ٿو،
روشنيءَ فاصلا ٿي ڪيا خوامخواه.

آئيني ۾ ڪري ٿي اچي اولڙو،
پر پريءَ فاصلا ٿي ڪيا خوامخواه.

حسن ٿو عاشقن کي سڏيندو وٽي،
عاشقيءَ فاصلا ٿي ڪيا خوامخواه.

ڪو امانت ڏئي دل ويو شوق سان،
دلبريءَ فاصلا ٿي ڪيا خوامخواه.

زلف چوڙي سڳيءَ مان ڇڏيا ريشمي،
ڇو ڦٽيءَ فاصلا ٿي ڪيا خوامخواه.

هوءَ ڇپن سان اجهائڻ گهري ٿي پيلاس،
تشنگيءَ فاصلا ٿي ڪيا خوامخواه.

هر غميءَ گهر ڪيو زيب دل ۾ اچي،
تو خوشيءَ فاصلا ٿي ڪيا خوامخواه.

يار مون کان پري هينئن ڇاتي نه ڪر
پيار ۾ تون به ويساه گهاتي نه ڪر.

دشمنن جي وڏي هيءَ ڏسان چال ٿو،
ڪا به پلجي ڪڏهن ڳاله ذاتي نه ڪر.

هي حقارت متان دل کي چيري رکي،
تيز نفرت جي ايڏي به ڪاتي نه ڪر.

عشق ۾ هوش رهندو ڪٿي آ مگر،
ڪم اهو تون ڪڏهن حادثاتي نه ڪر.

بس خوشي کي رهڻ ڏي سدا دل اندر،
درد کي تون مٺي گهر جو پاڻي نه ڪر.

وقت آهي اڃان، سوچ تون سنڌ جو،
غير جي ڪاڻ دلڙي ته آتي نه ڪر.

زيب دل جو سچو، ٿو هميشه وڻي،
صاف تون ڏي ڇڻي ڳاله پاتي نه ڪر.

•

پاڻ کي بيدار ڪرڻو ٿو پوي،
وقت جو ويچار ڪرڻو ٿو پوي.

شوق هر مسمار ڪرڻو ٿو پوي،
پاڻ کي سنگسار ڪرڻو ٿو پوي.

تون ڪرين دل ۾ متان منهنجا پرين،
ڪجهه لکي اظهار ڪرڻو ٿو پوي.

ڪا گهڙي اهڙي به ايندي آ متان،
دشمنن کي يار ڪرڻو ٿو پوي.

پيت پالڻ ايترو مشڪل ٿيو،
عشق کان انڪار ڪرڻو ٿو پوي.

سونهن تي پھرو لڳو دلبر تڏهن،
دور کان ديدار ڪرڻو ٿو پوي.

هن محبت جي لڳل بازار ۾،
محض ڪاروبار ڪرڻو ٿو پوي.

زيب هوڙ چاهي نه ٿي پر پوءِ پي،
نينهن کي نروار ڪرڻو ٿو پوي.

زندگي جي ڏکي هيءَ حقيقت هئي،
وقت جي هر گهڙي جڻ قيامت هئي.

هٿ ڇڏائي وئين بس اهو ياد آ،
ياد تنهنجي مگر هڪ غنيمت هئي.

حسرتن جي ضرورت رهي بي سبب،
سڀ اجائي اها ڪا حماقت هئي.

شام کان رات ٿي ڏينهن ٿيندو وري،
هي سرشتو به خود ئي شهادت هئي.

چند لمحن ۾ گذري حياتي وئي،
جڻ صدين جي اوهان سان رفاقت هئي.

چند گهڙيون به ڪيڏو اثر ٿيون رکن،
هر مهل ئي ملڻ جي ته حسرت هئي.

هجر ۾ زيب مون آ سزا جيئن ڪتي،
ڪين اهڙي اڳي منهنجي حالت هئي.

•

مسين مسين ملي اڃان ته زندگي کتي پئي.
ڏسي وري کلي اڃان ته زندگي کتي پئي.

نه چاهه هو نه پيار هو نه ديد جو هيو صلوه.
نه مون به دل پلي اڃان ته زندگي کتي پئي.

نه چنڊ آ ڪني ڪڍي، ڪتي نه نند مان اتي،
نه هيءَ اک کلي اڃان ته زندگي کتي پئي.

رڪو رڪو جواب هو سوال تي سوال هو،
مڙي ڪري هلي اڃان ته زندگي کتي پئي.

مزاج عشق ۾ به شوق سان ٻڏي وڃان مگر،
لهر نه ڪا چلي اڃان ته زندگي کتي پئي.

پري پري گهڻو پري، مفاصلو ويو ڪري،
جتي ڏني ڳلي اڃان ته زندگي کتي پئي.

هوا به زيب جو خوشي منجهان ڇهڻ لڳي بدن،
بهار ٿي گهلي اڃان ته زندگي کتي پئي.

•

اک کتي آسمان ڏي ڏسجي،
حال ڏسجي زمان ڏي ڏسجي،

پاڻ پنهنجي اتي همت ڪر تون،
ڇو وڌيري يا خان ڏي ڏسجي،

هن زخم جو فڪر نه ڪر سهڻا،
ڪنهن لڳايو ڪمان ڏي ڏسجي،

ڳالهه دل جي يقين جي آهي ،
ڪين ڪنهن بدگمان ڏي ڏسجي،

پل ڪري واعدو نه پورو پر،
بس پرين جي زبان ڏي ڏسجي.

عشق ۾ زندگي پئي گذري،
زيب جذبي جوان ڏي ڏسجي.

•

هي زمانو ڪمال تي پهتو،
ماڻهو پر زوال تي پهتو.

خيال ماضيءَ منجهان پيو گذري،
سو اڃان ڪين حال تي پهتو.

ڪا سڃاڻپ رهي نه آ ڪنهن ۾،
رشتو هر هڪ وصال تي پهتو.

واڪ آهي لڳو محبت جو،
عشق ڪيڏي محال تي پهتو.

بحث سارو هيو پڄاڻي تي،
ضد وڃي هڪ سوال تي پهتو.

يار ڪنهنجي نظر وٺي ڪائي،
پيار پنهنجو ملال تي پهتو.

هر طرف زيب هي ٻڌو چرچو.
تنهنجو جوڀن جمال تي پهتو.

•

نه ڪي پاڻ طالب نه مطلوب آهيون،
اسان ڪين ڪنهنجائي محبوب آهيون.

رڪون ٿا محبت ته انسان سان بس،
اسان راز ڪوئي نه محبوب آهيون.

وطن لاءِ حاضر اسان جو لهو آ،
ڪڏهن دشمنن کان نه مغلوب آهيون.

شجاعت رهي آهي تاريخ پنهنجي،
ڪتابن ۾ پڙهيا هي مکتوب آهيون.

نه مايوس رهجو وفا کان ڪڏهن پي،
اسان عشق جي نانءُ منسوب آهيون.

سچا هون سپاهي سدا سنت تنهنجا،
تڏهن يار سڀ ڪي ته مرغوب آهيون.

جڏهن هو ڏٺو جن به مرڪي اسان ڏي،
منو زيب تن لاءِ مشروب آهيون.

•

گهور هڪ سان گھائجي وياسين،
تو نھاريو اگھائجي وياسين.

ياد تنھنجي ڪٽي خوشي آئي،
عشق تنھنجي ۾ ڳائجي وياسين.

وقت تي ساٿ هو ڏنو غيرن،
دوستن ۾ ورھائجي وياسين.

ڪين تنھنجي فريب کي سمجھو،
آسرن ۾ رھائجي وياسين.

ڪو قدر ڪين جو ڏنو تو وٽ،
ملھ سستي ڪپائجي وياسين.

ڏس خزان جي چڻي پٺن وانگي،
فرش تي جو وڃائجي وياسين.

ڇو وساري ڇڏيو خدا جو گھر،؟
ڪن خفن ۾ وڃائجي وياسين.

زيب هن پي ڇڏيون اکيون ٻوٽي،
پنھنجي گھر مان لڏائجي وياسين.

هٿن ۾ آس جو ڪشڪول آهي،
محبت هيءُ مگر بي مول آهي.

رڪان تو چاه تنھنجو يار دل ۾
اهو احساس پي انمول آهي.

هميشه لوڪ جي آهيان نظر ۾،
زمانو ۾ ڪيڏو چئو ٻول آهي

ڏيو تحفا وڌي چاهت سدائين
سياڻن جو سچو هي قول آهي

جنت توهان ڏسان ان جاءِ تي بس،
جتي هي پيار جو ماحول آهي،

اچي اتفاق سان پھتس گھٽي ۾،
چوڻن تو زيب ڏاڍو رول آهي.

•

تو سوا هر اداس منظر هو،
چڻ ته ڪارو لباس منظر هو.

ياد ماضي قصو ويو رهجي،
ڪين سو آس پاس منظر هو،

عيد گزري خيال جي ابتڙ،
ڏينهن سارو نراس منظر هو.

زندگي خوف مان نه ٿي نڪري،
جنهن ڏٺو بي قياس منظر هو.

لڙڪ اک مان پيا ٽمن اڪثر،
ڏک وڌايو هراس منظر هو.

من جي ماحول ۾ هيو ماتم،
۽ اڳيان بد حواس منظر هو.

تنهنجي تصوير روشني ڏيمي،
زيب خالي گلاس منظر هو.

زندگي هڪڙي طرف ويڙهي رکي،
عاشقي هڪڙي طرف ويڙهي رکي.

گفتگو شائستگي سان هن ڪري،
دشمني هڪڙي طرف ويڙهي رکي.

عڪس پنهنجو پاڻ ۾ تو مان ڏسان،
درسني هڪڙي طرف ويڙهي رکي.

چنڊ ڪڪرن ۾ لڪي وهنجڻ لڳو،
روشنِي هڪڙي طرف ويڙهي رکي.

درد پنهنجا سڀ لڪي مون کي ڏنا،
۽ خوشي هڪڙي طرف ويڙهي رکي.

مڙس ماڻهون ٿي ڏبو منهن ڏاڍ کي،
بي بستي هڪڙي طرف ويڙهي رکي.

خوب هو انصاف هن جو زيب سان،
شاهدي هڪڙي طرف ويڙهي رکي.

•

زندگي احساس تي وکري وئي،
بي خودي تن ماس تي وکري وئي.

فرض سجدا خاک تي ٿيندا ادا،
بندگي الماس تي وکري وئي.

ڪو صلوا ناهي ڪجي ڪهڙي ڳلا،
سادگي هر آس تي وکري وئي،

جيئن قدم هوءِ باغ ۾ آئي ڪٽي،
شاعري بنواس تي وکري وئي،

چنڊ نڪتوس اڃان پاڪر منجهان،
چاندني آڪاس تي وکري وئي.

موت جي هي اهميت انسان ڏس،
هر غمي ميراث تي وکري وئي،

واعدن تي ڀروسو ڪرڻو پيو،
دوستي وسواس تي وکري وئي.

زيب هڪڙي جا هئي حسرت بچي،
آخري قرطاس تي وکري وئي.

بي قراري ٿو ڏسان سنسار جي،
ڪنهن ڪئي پئي ڳالهه منهنجي يار جي،

ڪڪر دل ۾ ياد جا ڀرجن پيا،
اک تياري ٿي ڪئي وسڪار جي.

نا خدا جي آسري آهي ڇڏي،
سير ۾ مون ناءُ پنهنجي پيار جي.

هن ڏٺو اهڙي ته هو انداز سان،
جو ضرورت ڪين ٿي انڪار جي،

مون لڪائي راز هو مرڪي ڏنو،
هئي خبر هن کي سڄي اسرار جي.

چيچڪا پوکي رکيا هن پيار جا،
ديد تن تي آ رهي اغيار جي،

سار تنهنجي دل منجهان نڪري نه ٿي،
زيب عادت آ ڪٿي ويسار جي.

•

چاه جو چولو ويو ٿي چاڪ هو،
تو چيو هو پيار پنهنجو پاڪ هو.

زندگيءَ ڪيڏا ڏنا ها ڏوجھرا،
حوصلو ڀو پي رهيو بي باڪ هو.

هيءَ شفا آهي ملي بيمار کي،
هٿ رکي دل تي ڪيو تو چاڪ هو.

تو تڏهن هر هر ڦري تو ڏي اڃان،
هڪ نظر تنهنجو ته آيو ٿاڪ هو.

ديد ويئي رات جو ڌڙو هڻي،
مون ڇڏيو کولي اکين جو ٿاڪ هو.

ڳالهه ڪائي ڪين آئي سمجھ ۾،
سڀ ڪسي مون کان ويو ادراڪ هو.

گڏ سڪين سان هن اچي در مان ڏنو،
گهورڙي بيٺي ڏنو جو واک هو.

هڪ ٺڪاڻو زيب جو آهي ڪٿي،
سڀ چون ٿا هو وڏو رولاڪ هو.

سوچ منهنجي پئي ٿي بغاوت ڪري،
ڪينئن زندهه رهان مان عداوت ڪري.

تنهنجي گهر جو ڪري ٿا اچن هو طواف
پير ٽڪجن ڪٿي ٿا عبادت ڪري.

خوب رسوا ڪيو هو زماني وري،
پاڻ ويندو مري بس ملامت ڪري.

ڪين چپ کولجن مان رکجي پرين،
ڇو ڏنو مان ٿيان ڪا شڪايت ڪري.

ڪين لکجي سگهي آ ڪٿا پيار جي،
نت نئين روز هو تو شرارت ڪري.

باوضو ٿي پري يار جي حاضري،
نانءِ پي تو ڪٿان مان طهارت ڪري.

زيب تعويذ وانگي ڳلي ۾ ٻڌي،
هر وچن کي رکيو آ امانت ڪري.

•

جو اڳي لاشعور ۾ آهي،
سچ ته سوئي شعور ۾ آهي.

بي سبب خاڪ هو ٿيو ناهي،
ڪو ته جلوو به نور ۾ آهي.

عشق منمنجو عروج تي پهتو،
هت حسن پي غرور ۾ آهي.

مون ته ورتو سڪون ڪي ڳولي،
شهر چو هي فتور ۾ آهي.

بي وجهه ڪين هو ويو موسي،
ڪجهه ته هن ڪوه طور ۾ آهي.

تو ڏٺو بي نقاب ٿي مون ڏي،
رات ساري سرور ۾ آهي.

سڀ خطائون معاف ڪر يا رب،
زينب حاطر حضور ۾ آهي.

دل جا درد ٻڌائي جذبا ٽڪجي پيا،
تنهنجو پنڌ پچائي رستا ٽڪجي پيا.

ضبط اکين تي آ رکڻو پوندو آخر،
ڳل تان پاڻ وهائي ڳوڙها ٽڪجي پيا،

غيرن ۾ به اميدون رکيون ناهن پر،
رت جا ساٿ نپائي رشتا ٽڪجي پيا،

دولت شهرت ماڻي ڪڏهين ناهي جن،
آخر پاڻ لتائي چمچا ٽڪجي پيا،

پڄندا آهن پوئين پيرين سورج کان،
اپ ڏي ڊوڙون پائي پاڇا ٽڪجي پيا.

خوشبو آئي خوب بدن مان محنت جي،
پر مزدور سڪائي ڪپڙا ٽڪجي پيا،

زينب وڃن ٿا دريا ڪي هو پار ڪري،
سڀ احساس پچائي پيڙا ٽڪجي پيا.

•

اجرا اجرا خواب ڏسان ٿو،
ڪوڙا سڀ اسباب ڏسان ٿو.

تو کان وڃڻي مرڻو آ ڇا،
نخرا جو ناياب ڏسان ٿو،

تنهنجي ليکي زنده آهيان،
ڪيڏا روز عذاب ڏسان ٿو،

ڪين شڪايت لب تي آئي،
توئين تن جا تاب ڏسان ٿو،

پوک پڇي ارمانن جي آ،
خوشين جا هٿ لاپ ڏسان ٿو،

هر هڪ جي آ قيمت هوندي،
وڪجن ٿا ارباب ڏسان ٿو،

دردن واري دنيا ۾ مان،
زيب رڳو دولاب ڏسان ٿو.

•

ڪوڙ جو ڪو لباس ئي ناهي،
سچ ٿيندو اداس ئي ناهي،

وار شايد رکيا اٿئي ويڙهي،
اڄ هوا ۾ ته واس ئي ناهي،

ڏوڙ شهرن منجهان پئي اڏري،
ڳوٺ جي رت به خاص ئي ناهي،

چرڪ هو اوچتو ويو نڪري،
ننڊ ڇو آس پاس ئي ناهي،

ڪنهن ڪيو بد گمان هو توکي،
منهنجي هٿ ۾ گلاس ئي ناهي،

تو ڏٺو يار هو مڙي هر هر،
زيب ڪي بس حواس ئي ناهي،

•

رلندو سوال رهندو، تنهنجي جواب تائين،
ويندي ڄمار گذري، شايد شباب تائين.

هن پيار کي ڪٿي هوءَ، آهي سگهي وساري،
جنهنجي هئي اکين ۾، چاهت نقاب تائين.

حالا ڪري ڏناسون، هر بار دل لڳي ۾،
ڪنهنجي پڳي نه آگر، دل جي رباب تائين.

ڪيڏو طويل رستو، آهي اڃان سفر جو،
صحرا جو پنڌ آڇڻ، مک ماهتاب تائين.

غافل ڪري وئي آ، مون کي ته بس خدا کان،
دل کي رهي شڪايت، محشر حساب تائين.

پاڇو اڳيان هيو ڪو، پويان هلاڻ پيو مان،
هڪڙو رڳو هو ڇهرو، اک جي سراب تائين.

من جي سڪون لاءِ بس، آهي تلاش جنهن جي،
پهتو نه زيب آهي، اهڙي شراب تائين.

•

ريتون رسمون رشتا يار نشاني تي،
منهنجا سارا تحفا يار نشاني تي.

قسمت جڏهين ساڻ نه ڏيندي آهي پو،
پنهنجي جهولي ڪشتا يار نشاني تي،

چوري ايندو آهيان مان ته اوهان ڏي پر،
توڏي ايندڙ رستا يار نشاني تي.

دل جو ڪعبو ويندو هو مسمار ڪري،
منهنجي تسبيح سجدا يار نشاني تي.

تصويرون مون به لڳايون ديوارن تي،
گهر جا پاتي سڀ ها يار نشاني تي.

هڪڙو گل مان توکي ڏيندس روزانو،
رهندا هن گلدستا يار نشاني تي.

زيب رکي هي ويٺا آهن اڪيون سڀ،
منچر ڪينجهر قسبا يار نشاني تي.

•

شاعر جو ٻيو ڪتاب

ديد جو درشن 176

sindhsalamat.com

شاعر جو پهريون ڪتاب

ديد جو درشن 175

books.sindhsalamat.com

شاعر جو پروفائيل

اورنگزيب ولد قادر ڏنو خان ڪنگو ادبي نالو زيب ڪنگو، ڳوٺ ڪنگا ضلعي لاڙڪاڻي ۾ 1960 - 03 - 01 تي جنم ورتو. پرائمري تعليم، 1970ع ۾ گورنمينٽ پرائمري اسڪول ڳوٺ ڪنگا، هائير سيڪنڊري تعليم، ميٽرڪ 1976ع گورنمينٽ پائلٽ هائير اينڊ سيڪنڊري اسڪول لاڙڪاڻو، 1979ع ۾ BA سچل سرمست اوريئنٽل ڪاليج لاڙڪاڻو، ۽ 1982ع ۾ MA سنڌي ادب ۾، سنڌ يونيورسٽي ڄامشورو مان حاصل ڪئي. سندس همعصر شاعر ايوب کوسو، شهمير سومرو. شاعريءَ ۾ استاد، اشرف زمان پير چندامي. شروع ۾ ڀارن لاءِ ڪهاڻيون لکيائين. جيڪي گل ڦل رسالي ۾ ڇپيون. ان کان علاوه سنڌ جي ڪافي رسالن ۾ شاعري شايع ٿيندي رهي اٿس. سندس شايع ٿيل ڪتابن ۾ احساس جون ڪتڪتايون (2003ع) شاعري (خواب رقص ۾ 2020ع) شاعري ۽ (ديد جو درشن 2023ع) شاعري جو هي ڪتاب اوهان جي هٿن ۾ آهي ۽ ٻن ڪتابن جو مواد اڻ ڇپيل آهي. ان کان علاوه گڏيل شاعري جي ڪتابن سونهن جا همسفر، شاعري ڳالهائي ٿي، وايون مهڪيون وات تي، ڏيل ڏنگي ٿي ذات، جھونڪا پورب واءِ، موتين مالها شاعري، زنگجي ويل خواب، اکين جي اڪيلائي ۾ پڻ شاعري شامل اٿس. نوڪري جي شروعات اسسٽنٽ سپرنٽينڊنٽ جيل 1984ع، آخري پوسٽنگ سينيئر سپرنٽينڊنٽ جيل لائڊي ڪراچي مان 2020ع ۾ رٽائرمينٽ وٺڻ بعد، هاڻي اسلام آباد ۾ رهائش پذير آهي.

ديد جو درشن 177

شاعري اندر جي آههءَ ۽ آڇ جو آهو احساس آهي جيڪو عمر سڄي لکندي به شاعر کي وڌيڪ پياسو بڻائي ٿي، شاعري وصال آڪاس تي جھومندڙ ۽ چمڪندڙ ستارن جي رقص جو ٻيو نانءُ آهي شاعري خوديءَ کان بيخوديءَ جي سفر جو حسيين خواب آهي بلڪل اهڙي ئي منزلت جي مٿاهين طبقي جو يگانو ۽ اسان جي ساٿ جو ساٿي زيب ڪنگو پڻ آهي، سندس شاعري محبوب جي حسناڪين، ادائن ۽ نازنخن جو خوبصورت روپ جيان آهي زيب ڪنگو جي شاعري سان عشق ڏسي محسوس ٿيندو آهي ته کيس شاعري ئي جيئڻ جو سهارو آهي، شاعريءَ کي چمي اکين ۽ دل رکندڙ شاعر زيب ڪنگو جي شاعريءَ ۾ پريت ۽ پيار جو پيغام جو ملي ٿو، دعا آهي مولا کيس اڃان وڌيڪ لکڻ جي وسعت عطا ڪري.

ديدار معصوم

زيب ڪنگو: تمام بهترين شاعر آهن

هنن جا ٻه ڪتاب ڇپجي چڪا آهن، 1 احساس جون ڪتڪتايون 2 خواب رقص ۾ آهن هو وڏيون ڳالهيون سولي سنڌي ۾ لکن ٿا. خيال ماضيءَ منجهان پيو گذري سوا اڃان ڪين حال تي پهتو آ اها ڳالهه تمام ڳنڍيل آهي اسان سنڌين جو هستري جاگرافي سونهري ڪلچر به شاندار رهي آهي پر حال اونڌاڻو آهي ان کي شاعر دل سان ڪوٺو قبول ڪري سگهي. زيب ڪنگو جي گهڻو ڪري رومانوي شاعر آهن هو رومانسڪ شاعري ڪندڙن مان آهن خاص انسان جي ڪجهه سبب ڳالهه قرآن هي ٻڌائي آ هتي هڪ الڳ رخ شاعر جو نظر اچي رهيو آهي جا تمام وڏي ڳالهه آهي انسان کي مڃيندڙ انسانيت کي مڃيندڙ ڪجهه الڳ پاڻڪن کي ٻڌائي رهيو آهي شاعر زيب ڪنگو فطرت جو شاعر آهي هن کي فطرت پياري آهي پاڻ ڏي ڇنڊ ٿو سڏي مونکي چاندني رات طلسمي آهي واھ گھڻڪندو شاعر زيب ڪنگو هر دفعي هر غزل ۾ منفرد خيال رکن ٿا. مرڪ ۾ خنجر هٿا معلوم هو تو مڪا مون لاءِ گلدستا ڪري زبردست خيال جي پختگي، مونکي شاعر صاحب جي شاعري پڪي پختي پياري لڳي منهنجيون شپ ڪامنائون هميشه گذرڻ آهن اميد ته هي ڪتاب پاڻڪن کي بيحد پسند ايندو مهرباني زيب صاحب توهان ڪتاب جي بئڪ ڪور لاءِ ٻه اکر لکڻ لاءِ زور ڀريو مون لکيا مهرباني

اندرا پونا والا شبنم

17 آگسٽ 2023